

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Pred občinskimi konferencami SZDL

Nekoliko pred letom dni, v kasnejših letih. Zato bodo pa času priprav na V. kongres, je postalo življenje v organizacijah Socialistične zveze nepri- merno bolj živahno kot prej. Izvajanje sklepov in tudi prilagajanje organizacijskim spremembam, ki jih je sprejel Kongres, pa je politično delo organizacij in tudi samo raz- položenje med člani se nepri- merno bolj razgibalo. Konfe- rence krajevnih organizacij so že pokazale, da se je v delu Socialistične zveze marsikaj spremenilo in da je začela po- stajati tisti družbeni forum, v katerem najširši krogi delov- nih ljudi lahko razpravljajo o vseh vprašanjih našega živ- ljenja ter odločajo o stališčih, ki jih bodo zavzemali pri re- ševanju določenih družbenih problemov.

Nadalje bodo občinske kon- ference morale analizirati in tudi obširneje razpravljati o organizacijskih vprašanjih ali bolje o metodah dela Sociali- stične zveze. Na konferencah krajevnih organizacij so člani večkrat ugotavljali razne sla- bosti v metodah dela. Ugotav- ljali so, da so premalo ali sploh ne obveščeni o reševa- nju svojih pobud, o delu ljud- skih odborov, svetov, da je po- litično delo večkrat le kam- panjsko, najčešči pa so prime- ri, da so obveščeni le o spre- jetih sklepih ter da se njihovi predlogi ne upoštevajo. V raz- pravi o teh problemih bodo morale občinske organizacije Socialistične zveze poiskati ta- ke oblike dela, ki jim bodo omogočale, da bodo ustvarjale o posameznih problemih javno mišljenje ter tako vplivale na oblastvene in samoupravne organe, da bodo sprejemali take rešitve, ki bodo v skladu z družbenimi in individualnimi potrebami.

Kot eno izmed osnovnih vprašanj iz tega obsega pro- blemov se v zadnjem času po- javlja vprašanje informiranja in informiranosti državljanov v komunah. Nadaljnega razvo- ja našega sistema družbenega samoupravljanja si namreč ne moremo zamišljati brez se- znanjanja državljanov o vseh problemih, ker jim bo le tako mogoče sodelovati pri reševa- nju. Tem vprašanjem smo do- slej posvečali mnogo manj pozornosti kot marsikje dru- god. Kot neposredno posledico pa smo često ugotavljali, da se državljani ne zanimajo za delo v raznih organih in tudi ne za dogajanje v komunah, ampak le bolj za svoj kraj.

Pred delegati, ki bodo na občinskih konferencah raz- pravljali o vseh teh problemih, pa je še ena izmed zelo odgo- vornih nalog, katere rešitev bo tudi izredno vplivala na de- lo občinskih organizacij. Po- svetitvi bodo morali namreč ne- primerno večjo pozornost kot doslej sestavi novih občinskih odborov.

Pred delegati, ki bodo na občinskih konferencah raz- pravljali o vseh teh problemih, pa je še ena izmed zelo odgo- vornih nalog, katere rešitev bo tudi izredno vplivala na de- lo občinskih organizacij. Po- svetitvi bodo morali namreč ne- primerno večjo pozornost kot doslej sestavi novih občinskih odborov.

in kar bomo lahko napravili v

Letna občinska mladinska konferenca v Murški Soboti

IZOBRAŽEVANJE MLADINE — MED PRVIMI NALOGAMI

Iz podanih poročil povzemamo le nekatere pomembnejše podatke. Zlasti so podčrtali prizadevanje mladine v MDB, v katerih je so- delovalo 388 mladincev in mladink, ter nenehno povečevanje števila članov. Omenili so, da se je lani blizu 600 mladincev vključilo v or- ganizacije SZDL, nad 60 pa jih je bilo sprejetih v Zvezo komunistov. Mladina se je uveljavila tudi v enoletni akciji mladih zadržal- kov. Poročilo nadalje ugotavlja, da delavska mladina ni dovolj aktiv- na: premalo je zanimanja tudi za delo organov družbenega in delav- skega samoupravljanja. V organih samoupravljanja sodeluje v sobo- ški občini 53 mladincev in mla- dink. Delo mladine v organih sa- moupravljanja bi bilo boljše, če bi imeli v podjetjih dobre klube mladit proizvodjalcev, ki jih kaže še marsikje ustanoviti. Neustas-

Minulo nedeljo so imeli v Murški Soboti občinsko mla- dinsko konferenco, kateri so razen 129 delegatov prisostve- vali tudi številni gostje. Predsednik in sekretar Občinskega komiteja LMS Peter Gumilar in Janez Kučan sta v svojih poročilih analizirala delo mladinskih aktivov v minulem letu.

nevljani krajevni komiteji bodo morali skupaj s komisijami pri občinskem komiteju širiti izobra- ževalne dele in te v povezavi s Ljudske univerze in ideološki- sekcijski in komisijami SZDL.

Delegati v razpravi niso samo osvetljevali problemov, ampak da- li nekatere predloge, kako dele izboljšati. Predvsem so poudarja- li vlogo in organizacije pouka na šolah. Pri tem so ugotovili, da je treba idejnost pouka izboljšati predvsem na učiteljski, kakor tu- di na ostalih srednjih šolah, saj bodo prav od tam prihajali kad- ri, ki bodo poučevali in vzgaja- li mlade ljudi. Ko so omenili vlog- go razrednih in šolskih skupnosti, so ugotovili, da le-te nimajo prave vsebine dela.

Razna ostalih oblik izobraževa-

VSI VOLIVCI — ČLANI SZDL

Krajevni odbor SZDL v Cezanjevcih je v lanskem letu uspelo vključiti v Socialistič- no zvezo vse volivce. Zaradi precejšnje aktivnosti odbora SZDL, se Cezanjevčani zani- majo za vse vaše probleme.

nja na seminarjih, predavanjih in političnih šolah, se se zavzemali predvsem za klubske izobraževa- nje v raznih kroških in skupnih razpravah, kakor tudi za pogoštr- tevo društveno-zabavnega dela mladine. Tako naj bi organizirali več glasbenih prireditev, kakršna je bila v Murški Soboti v soboto, priredili pa naj bi tudi literarne večere, na katerih naj bi nastopali domači literati in se hkrati pred- stavljali širši mlad talenti.

Glavno, o čemer največ raz- pravljajo, je kanalizacija, vo- dovod, ureditev učilnic v soli- ter gradnja stanovanj za učite- lje. Računajo, da bi bilo po- trebno zgraditi v Cezanjevcih 4 stanovanja, pri čemer naj bi pomagali Trgovsko podjetje »Zarja« Ljutomer, ki ima v Cezanjevcih svojo poslovalni- co, Mlin Cezanjevci in kmetij- ska zadruga. Prebivalci Cezan- jevcev in okolice bodo prispe- vali predvsem gradbeni mate- rial, prav tako pa bi pomaga- li tudi s prostovoljnim delom. Člani Socialistične zveze v Cezanjevcih skupno z odborom računajo, da jim bo pomagal tudi občinski ljudski odbor.

K. F.

OB PRIREDITVI „MLADINSKIH 90 MINUT“ V MURŠKI SOBOTI

DOBRA ZAMISEL IN IZVEDBA

Ne samo najboljša točka sporeda, ampak tudi zamisel in pobuda za organizacijo prireditve »Mladinskih 90 minut«, ki je bila minulo soboto v Murški Soboti, zasluži vseh osem desetic. Ta zamisel Občinskega komiteja LMS je zelo posrečena, vendar jo bo treba še nekoliko izpopolniti. Vredna pohvale je tudi odločitev mladine, da je domala vse dohodke iz te in podobnih prireditev namenila za gradnjo kulturnega doma v Murški Soboti.

Ceprav je bila to prva to- vrstna prireditev, zasluži po- hvalo, zadovoljno je bilo tudi občinstvo. Upajmo, da ni bila zadnja in da bo na prihodnjih tekmoval tudi kak mladinski ansambel iz naših mladinskih aktivov.

-ko

Soboško občinstvo je zlasti navdušilo duet *Alfreda Sebjaniča*, mizarskega pomočnika iz Bodonec in dijakinje *Jožice Sprajcer* iz Lendave, katerima sta komisiji za zares odlično izvedbo pesmi »Za povratak tvoj« prisodili z osmimi deseticami prvo mesto. Delila sta si tudi drugo in tretje mesto; *Jožica* za popevko »Quando vin sera« in »Čamac na Tisi«, *Alfred* pa za »Prodajalca časopisov« in »Prišla je pomlad«. Obe komisiji sta jima prisodili 78 točk, občinstvo pa ju je na- gradilo z burnim aplavzom.

Lepo se je izkazala recita- torica *Slavica Čurič*, dijakinja iz Murske Sobotice, ki je s 76 točkami osvojila četrto mesto. Precej navdušenja je pri ob- činstvu dosegel tudi duet *Marije Horvat* in *Marije Serdt* iz Tišine s popevko »Rožnato pi- semce«. Izvedba bi bila brez dvoma še boljša, če bi imeli glasbeno spremljavo. No, pa kljub temu sta osvojili peto mesto z nič manj kot 72 toč- kami. *Anica Plöhl*, dijakinja z Vinških vrhov je na tej prire- ditvi nastopila s pesmico »Glej«. Čeprav ima prijeten glas, pa tudi izvedba je bila dobra, sta ji komisiji prisodili šesto mesto. Sicer pa je dobila kar 71 točk.

Svoje literarno delo je re- citirala tudi dijakinja *Marija Balažic* in dosegla 69 točk. Tu- di ostale točke so bile uspešne in so prispevale k še večji pe- strosti prireditve. Predstavili

sta se namreč kar dve mla- dinski folklorni skupini iz Mo- ščanec in Tišine. Kvaliteten je bil tudi duet *Alojz Flegar* in *August Horvat* iz Tišine in re- citacija *Elke Kovačič* iz Gor- nje Radgone. K izpopolnitvi programa je prispeval orke- ster *Baranja*, mladinski glas- beni kvartet soboške Glasbene šole in napovedovalca *Erna Mencinger* in *Janez Kučan*.

Ta teden so bile seje občinskih odborov Ljudske tehnike, katerih se udeležujejo tudi člani okrajne- ga odbora LT. Razpravljajo o šir- jenju tehnične vzgoje v društvi- jih LT, kar je potrebno osvojiti na občinskih zbora teh društev, ki bo- do še v tem mesecu. Ob tem je

zlasti važna ugotovitev, da je po- trebno prenesti tehnično-vzgojne klube in društva LT tudi izven samega kluba odnosno dru- stva.

Tako je na primer že dose- ženo sodelovanje med druš-

tvom LT na gimnaziji in učiteljsku v Murški Soboti in avto-moto društvom M. Sobota. Slednje bo prevzelo skrb za delovanje avto-moto sekci- je društva na gimnaziji in u-

čiteljsku. Radioklub v Ljuto- meru je je odločil, da bo usta- novil svoje sekcije za radio- tehniko na obeh osnovnih šo- lah in morda tudi v DLT »A- groservis« in tako omogočil na šolah ustanovitev DLT, v koli- kor bodo tamkaj pripravljena ustanoviti sekcije tudi druga društva — avto-moto društvo, DLT »Agrotehnika« in bodoče društvo traktoristov in kme- tijskih strojnikov.

Na splošno je ugotovljeno, da je potrebno tako delovanje še nadalje širiti in tako omo- gočiti ustanavljanje novih društev LT v industriji, na šo- lah in v kmetijstvu. Menijo, da bi bilo mogoče ustanoviti društva še v Panoniji, Agro- servisu in pri Blisku v Murški Soboti, v Mehaniki in pri Naf- ti v Lendavi, pri Elradu in Ra- dgoni, potem pri Gradu in v dru- gih večjih krajih v Pomurju, za kar pa je potrebno zagoto- viti aktivne občinske odbore — slednje seveda s primerno ak- tivnostjo celotnega OOLT. Zla- sti pereče pa je delovanje teh- nične vzgoje v društveni obli- ki predvsem tam, kjer so o- semletke. Za to je potrebno, da komisija za tehnično vzgo- jo šolske mladine spozna pro- bleme z neposrednimi stiki s šolami na vsem področju Po- murja, česar se doslej še ni lotila.

Ob očitni, močni podpori vodstev Socialistične zveze in vseh občinah je hiter razvoj tehnične vzgoje omogočen, zla- sta zategadelj, ker je zanima- nje zanj med prebivalstvom precejšnje.

Posnetki s sobotnega javnega mladinskega nastopa »Mladinskih 90 minut« v Murški Soboti. Na levi *Jožica Sprajcer* iz Le dave in *Alfred Sebjanič* iz Bodonec, ki sta jima komisija iz občinstva (spodaj) in strokovna komisija prisodila za popevko

»Za povratak tvoj« kar osem desetic. V sredini: mlada lju- bitelja »morta odgovarjata na nekatera vprašanja, na desni pa so nastopajoči, ki so za uspel nastop prejeli praktične nagrade nekaterih soboških podjetij. (Posnetki: Janko Stolnik.)

MURSKA SOBOTA

Pred dnevi je bila v Murški Soboti seja predsedstva občinskega odbora SZDL. Razpravljali so o pripravah na bližnjo konferenco občinskega odbora Socialistične zveze.

TRGOVINE OB NOVM LETU

Pred dnevi smo obiskali nekatere soboške trgovine. Po podatkih, ki smo jih dobili, so zabeležile trgovine v decembru rekorden promet.

NAJVEČ SO PRODALI MOSKIH PLAŠČEV

Najprej smo obiskali trgovino varžadinske tovarne tekstila »Varteks« v Murski So-

boti. Tu so nam povedali, da so v mesecu decembru prodali največ moških in otroških zimskih plaščev in sicer 132 moških in 128 otroških plaščev. Zimsko blago so prodajali z 10 do 25 odst. popustom. Promet pa se je v decembru povečal za 60 odst.

TUDI VOLNENO BLAGO

JE SLO DOBRO V PROMET

Velik promet so dosegli tudi v tekstilni trgovini Trgovskega podjetja »Plavica«, kjer se je v zadnjem mesecu lanskega leta povečal promet za 40 odst. V tej trgovini je »zavzelo« vzhodno mesto volneno blago, predvsem volneni ženski plašči. Tudi »bunde« so šle dobro v promet. Prodali so tudi mnogo srajc, kravati in vseh vrst nogavic.

V BOROVM NI SLO

Ko smo povprašali v soboški trgovini »Borovo« po decembrskem izkupičku, smo se začudili, ko so nam povedali, da pri njih skoraj ni bilo čutiti novoletnih praznikov. Potrošniki so si sicer zaželeli kupiti te ali one čevlje, vendar v trgovini ni bilo dovolj izbire. Blago so v kombinatu sicer pravočasno naročili, toda naročena blaga niso dobili, zato je bila tudi realizacija prodaje le 85 odst. in ne 120 odst., kakor so predvidevali.

USPEŠNO DELO UKV SEKCIJE

Predlani je bila pri soboškem Radioklubu ustanovljena UKV sekcija, ki šteje 9 članov. Na nedavni seji upravnega odbora radiokluba so analizirali delo te sekcije in ugotovili, da je dosegla sekcija v lanskem letu lep uspeh, kljub temu, da v sekciji ne sodeluje noben strokovnjak, ki bi dajal članom tehnična navodila.

Člani UKV sekcije so si naredili 4 manjše in en večji primopredajnik. S temi aparati so sodelovali pri prenosu Titove štafete in na tekmovalnih »Lov na lisico« v Radgoni in Lendavi.

ORČNI ZBOR SD »JOVO JURKOVIČ« PRI VIDMU

Strelska družina »Jovo Jurkovič« pri Vidmu je imela v nedeljo letni občni zbor. Za družino je značilno, da prireja razen strelskih tekmovanj tudi igre. Lani so uprizorili na domačem in okoliških odrih »Vdovo Rošlinko«, letos imajo v programu igro »Pričarani ženini«, uredili pa bodo tudi strelšče. Zemljišče imajo že pripravljeno, o gradnji pa je včeraj razpravljala tudi novi upravni odbor.

VELIKO POVPRASEVANJE PO NALIVNIH PERESIH

V soboški knjigarni se je v lanskem decembru promet povečal za 20 odst. Zanimivo je to, da so ljudje največ kupovali nalivna peresa — seveda za novoletna darila. Promet s knjigami je bil tokrat nekoliko manjši, čeprav so jih prodajali z 10 odst. popustom.

NAJVEČJI PROMET V TRGOVINAH S ČEVLJI

V vseh soboških trgovinah s čevlji je bil v decembru rekorden promet. V prodajalni »Planika« se je v tem mesecu povečal promet za 200 odst. Precej so prodali otroških čevljev.

MNOGO SO PRODALI TUDI TEHNIČNIH PREDMETOV

Ko smo se ogledali v nekatere trgovine s tehničnimi predmeti, so nam povedali, da so ljudje kupovali vse vrste tehničnih predmetov. Prav gotovo pa so v decembru zabeležili največji promet v trgovini »Opremotehna«, kjer so presegli povprečni mesečni promet za 150 odst. Samo v decembru so v tej trgovini prodali 10 televizorjev, mnogo radioaparatorov, hladilnikov itd. »Opremotehna« se je za konec leta dobro založila, saj jim razen manjših hladilnikov ni ničesar zmanjkalo. V trgovini so v zadnjih dneh v lanskem letu komaj še zmagovali velik pritisk potrošnikov.

In zakaj so ljudje kupovali? Povsod isti odgovor: v glavnem za novoletna darila!

Tudi v soboški knjigarni ob Novem letu precejšen porast prometa — za novoletna darila

NA PODRUŽNICI DOZ V M. SOBOTI PRESEGLI PLAN VPLAČIL

Podružnica Državnega zavarovalnega zavoda v Murski Soboti je presegla v minulemu letu plan vplačil za 24.731.000 dinarjev. Planirano vsoto so prekoricali predvsem na račun povečanega zavarovanja življenja in družbenem sektorju in v pogodbenega zavarovanja, posevkov in življenjskega zavarovanja. Število izplačil pa se je gibalo okrog 118 milijonov.

Nov. Največ so v minulemu letu izplačali za nastalo škodo na posevkih in vinogradih ter za razna druga zavarovanja.

Tudi za življenjska zavarovanja so imeli precej izplačil. Kakor ugotavljajo, so življenjsko zavarovani pretežno delavci in uslužbenci, medtem ko je kmečkih proizvajalcev znatno manj.

MARTJANCI — Minulo nedeljo je v Martjancih gostovala z veseljem večerom mladina iz Tešanovca. Program je bil precej pester, izvedba dobra. Prireditev si je ogledalo precej ljudi.

RADMOZANCI — Mladinski aktiv v Radmožancih je ob Novem letu kupil gramofon. Kupili so ga v glavnem s prostovoljnimi prispevki, ki so jih zbrali skupno z organizacijo SZDL. Gramofon jim bo koristno služil za razne zabavne večere.

Iz razprav o strokovnem šolstvu:

Pomurje dobi nova izobraževalna središča

Po sprejemu Resolucije o strokovnem izobraževanju v Zvezni ljudski skupščini so se tudi v Pomurju začele živahne razprave o bodoči organizaciji strokovnega šolstva. Sedanje strokovne šole vajeenske šole raznih strok obrtne smeri v Murski Soboti, Lendavi, Ljutomeru, G. Radgoni, šola učencev v trgovini, ekonomska srednja šola in šola za zdravstvene delavce v Murski Soboti ter srednja kmetijska v Rakičanu in srednja tehnična v Lendavi se bodo namreč morale v marsičem spremeniti ter tako prilagoditi novim oblikam strokovnega izobraževanja.

Največje težave pri tej reorganizaciji nastajajo pri vajenskih šolah raznih strok. Razen soboške namreč nobena druga nima strnjen 3-mesečni periodični pouk, šoli v Radgoni in Ljutomeru pa imata tudi oddelek raznih strok, kar sploh ni v skladu z resolucijo in zahtevno, da mora šola izobraževati neposredno za poklic. Kot

drug problem pri vseh štirih šolah pa se pojavlja premajhno število učencev za posamezni oddelek. Tako imajo samostojni oddelki namesto 15 tudi le 1 ali 2, 4, 6 učencev v posameznih letnikih.

Zaradi tega se razumljivo pojavlja vprašanje, koliko je sploh upravičeno vzdrževanje teh oddelkov in tudi vajenskih šol samih. To je še toliko bolj pereče, ker tudi nobena šola nima zadosti strokovnega in vzgojiteljskega osebja. Toda namesto treznega in preudarnega reševanja teh problemov, se pojavljajo težnje, za vsako ceno ohraniti te šole take, kakršne so, na čepav je očitno, da v dosedanjih pogojih ni mogoče doseči take kvalitete pouka, kot bi bilo potrebno. Take težnje so zlasti močne v Radgoni za lesni oddelek in v Ljutomeru ter Lendavi za kovinski oddelek. Med temi težnjami je upravičena le len-

davska, manj pa po številu učencev v posameznih letnikih in tudi zaradi potreb ljudstverske. Zaradi takih mnenj se je reševanje strokovnega izobraževanja obrtne smeri silno zapletlo in zašlo v slepo ulico.

Za ostale šole pa je po posebnem predlogu, o katerem se je že razpravljalo na več posvetovanjih in tudi sejah pristojnih organov, predvideno, da bi se razvili v izobraževalne centre. Tako bi se šola za učence v trgovini razvila v center za izobraževanje delavcev v blagovnem prometu, ekonomska srednja šola pa ima že sedaj vse pogoje, da se lahko razvije v center za izobraževanje ekonomskega kadra, poleg teh centrov se bodo še formirali izobraževalni center za zdravstvene delavce, v Rakičanu kmetijski center in v Lendavi izobraževalni center pri srednji tehnični šoli. Vsi ti centri bodo v razliko od dosedanjih šol imeli poleg oddelkov za redne slušatelje, učence in vajence tudi oddelke za izobraževanje odraslih.

Za delo vseh centrov, posebej pa za izobraževalni center delavcev in vajencev v obrti, pa je potrebno še izdelati profile posameznih poklicev, ker si brez tega intenzivnejšega izobraževalnega dela ni mogoče zamišljati.

Poleg teh centrov pa se uspešno razvijajo tudi centri

za izobraževanje na delovnem mestu. Doslej je bilo ustanovljenih pet takih centrov in sicer v Tovarni perila »Mura«, KG Rakičan, Zdravilišču Slatina Radenci, SGP »Sograd« v Murski Soboti, opekarni in G. Radgoni, ustanovitve takih centrov pa še pripravlja Proizvodnja nafte, Panonija in Pomurski tisk. Vsi ustanovljeni centri imajo že izdelane pravilnike izobraževanja, usposobljene inštruktorje, nekateri pa so že začeli tudi z delom. Najboljše se doslej razvija center za izobraževanje delavcev v kmetijstvu pri KG Rakičan. V okviru centra je bilo že več tečajev za živinorejce. Za center je predvideno, da bi postal republiškega značaja. V zimskem času bo prirejenih še več tečajev za ostale poklice v kmetijstvu.

Zelo dobro se razvija tudi center za izobraževanje tekstilnih delavcev pri »Muri«. Center bo pripravil tudi delavce za nove obrate. Za svoje potrebe so opekarniška podjetja ustanovila svoj center pri radgonski opekarni, gradbena pa zopet pri SGP »Sograd« v Murski Soboti. Pri podjetju Slatina Radenci imajo sedaj center za izobraževanje delavcev podjetja, a kasneje bi naj skrbel za izobraževanje gostinskih delavcev Pomurja.

Za ustanavljanje in tudi delo teh centrov je v vseh večjih gospodarskih organizacijah opaziti veliko pripravljenost. Tako so skoraj za vse centre pripravljene in tudi opremljene prostori, učni pripomočki kakor tudi v glavnem kader, čeprav se prav pri tem pojavljajo največje težave. Polek namreč nočejo inštruktorjev, ki so večinoma tehniki, razbremeniti in jih zaposliti za izobraževalno delo.

S predvidenim razvojem strokovnega šolstva in oblikovanjem izobraževalnih centrov pri gospodarskih organizacijah bo v prihodnjih letih gotovo mnogo lažje reševati pereče probleme zaradi pomanjkanja primernega strokovnega kadra, take oblike izobraževanja pa bodo omogočile, da bo tudi veliko ljudi prišlo do primernih poklicev.

nc

POMURJE PO PETIH LETIH

Nekaj zanimivosti iz predvidevanj uspeha petletnega plana gospodarskega razvoja Pomurja

kupil avtomobil ali motorno kolo, mnogi tudi mislijo, da bo moped v teh letih že skoraj zamenjal kolo. Tudi televizijski sprejemniki so predmet mnogih tih, pa tudi že povedanih želja. Mnogo je tistih, ki ob razpravah o vprašanjih družbenega standarda v teh dneh gojijo skromno željo, da bi bila njihova prenočja za stanovanje, ki že morda leto ali dve pa tudi več let v uradnih mapah, končno le ugodno rešena.

Mnogo je tih želja in težko bi jih bilo zajeti, še težje pa povedati, komu se bodo izpolnile in komu ne. Tega tudi ne najdemo med formulacijami, ki govorijo o našem bodočem razvoju. Podatki pa nam omogočajo, da si lahko tudi vsaj približno predstavljamo, koliko želja se nam bo v okviru možnosti tudi lahko izpolnilo.

Doslej je že zbranih toliko po-

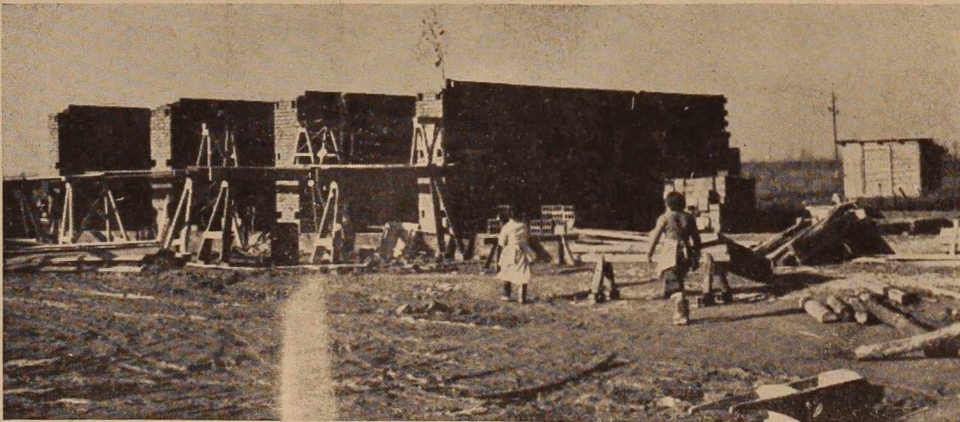
datkov, da si lahko tudi vsaj približno odgovorimo na vsa ta vprašanja. Po predvidevanjih in načrtih naših gospodarskih organizacij in tudi organov ljudske oblasti, ki skrbijo in spremljajo gospodarski razvoj, bomo v prihodnjih letih porabili za gradnjo novih tovarn, obnovo in modernizacijo sedanjih, za kmetijstvo, obrt, gostinstvo ter ostale gospodarske panoge in za gradnjo stanovanj, zdravstvo in socialno dejavnost ter za kulturo in prosveto 33 milijard 340 milijonov dinarjev. Novi industrijski objekti ter razširjene proizvodne možnosti naših gospodarskih organizacij pa nam bodo omogočile, da bo vrednost družbenega bruto proizvoda 1965. leta znašala 61,6 milijarde dinarjev,

medtem ko je lani znašala 31,9 milijarde dinarjev. Ker bomo v petih letih torej vrednost naše proizvodnje podvojili, se bo naravno povečal tudi osebni dohodek in sicer od 100.000 dinarjev na 205.000 v letu 1965. Toda ob tem je potrebno dodati, da bomo kljub tolikemu povečanju po petih letih v primerjavi z vzezim, še bolj pa republiškim povprečjem osebne dohodka na enega prebivalca še bolj pod povprečjem. Tako je lani znašalo to povprečje v zveznem merilu 210.000 din, leta 1965. pa bo znašalo 360.000, v republiškem merilu pa bomo to povprečje povečali od 248.870 na 397.300 dinarjev.

O vzočkih, zakaj je naš narodni dohodek tako nizek, bi bilo skoraj odveč razpravljati. Pri tem namreč že dolgo ugotavljamo, da smo pokrajina z nerazvitim gospodar-

stvom, premalo industrije ter z izrazito kmečkim obelježjem, pregošča naseljenost in pa tudi pretežno zasebna lastnina v kmetijstvu, ki ne omogoča ustvarjanje večjega dohodka. To si lahko najbolj predstavljamo, če ugotovljamo, kakšen dohodek dosegajo prebivalci, ki so zaposleni v industrijskih podjetjih. Le nekaj podatkov iz soboških podjetij: v devetih mesecih lani je vsak zaposleni v Tovarni mlečnega prahu ustvaril 671 tisoč dinarjev dohodka, v Tovarni perila Mura 402, v Pomurki 485

bo 52,6 odst., medtem ko se bo delež kmečkega prebivalstva zmanjšal od 63,4 odst. v letu 1960 na 47,4 odst. v letu 1965. To pomeni, da se bo povečalo število zaposlenih. Po planskih predvidevanjih bi se naj število zaposlenih povečalo za približno 8.000, na zmanjšanje deleža kmečkega prebivalstva v naši centralni strukturi pa bo gotovo vplivalo tudi zaposlovanje v področjih i ven Pomurja. Za nekaj let namreč lahko opazimo, da se čedalje več Pomurcev izseljuje v večje industrijske centre, kjer tudi osta-

Nove garaže, ki jih gradi avto-moto društvo v Lendavi

itd. Ob tem pa je pri nas mnogo takih vasi, ki s svojimi davčniimi in ostalimi obveznostmi in obsevnimi proračuni ne prispevajo na toliko sredstev, da bi z njimi zadostili svojim potrebam.

Iz tega lahko zaključimo, da bo narodni dohodek tako nizek, bi bilo skoraj odveč razpravljati. Pri tem namreč že dolgo ugotavljamo, da smo pokrajina z nerazvitim gospodar-

stvom. Tako se je po statističnih podatkih od leta 1953 do leta 1960 zmanjšalo število prebivalcev v Pomurju za 2.140 in to predvsem pri kmečkem prebivalstvu. Po predvidevanjih pa se bo število prebivalcev v prihodnjih petih letih povečalo le za 1.900. Toda kljub temu bo to število ljudi čez pet let ustvarjalo dvakrat večjo vrednost družbenega brutoproizvoda in tudi dvakrat večji narodni dohodek. Po dosedanjih predvidevanjih bo čez pet let že prebivalca ekonomskega prebivalstva.

TEKMOVANJA ZA »ZLATO PUŠČICO«

Decembra in januarja so po vseh strelskih družinah v Pomurju strelska tekmovanja za Zlato puščico, ki jo dobijo vsi najboljši strelci v družinah, kasneje pa tudi na občinskih in okrajnem strelskem tekmovanju.

Strelci, ki na tekmovanjih družin dosežejo 240 od 300 možnih točk, bodo 28. januarja tekmovali na občinskih tekmovanjih. Požoj za okrajno tekmovanje, ki bo spomlad, pa je 510 točk od 600 možnih.

Tekmovanja strelcev v strelskih družinah so bila zaključena te dni.

Predsednik Gvineje v Jugoslaviji

OBISK V BEOGRADU. LJUBLJANI IN ZAGREBU — ENAKI NAZORI OBEH DEŽEL V ZUNANJEPOLITIČNIH VPRAŠANJAH — ODRAZ ENOTNOSTI V OZN

Predsednik republike Gvineje Seku Ture je prispel v petek ob 15. uri na večdnevni uradni obisk v Jugoslavijo. Na letališču v Batajnici ga je sprejel predsednik Tito z visokimi državnimi in partijskimi voditelji. Prebivalci jugoslovanskega glavnega mesta so mu priredili veličasten sprejem.

de, predsednik Seku Ture pa njemu najvišje gvinejsko odlikovanje — Red neodvisnosti. V nedeljo je gvinejski gost prispel z modrim vlakom v Ljubljano, kjer so ga meščani slovesno sprejeli. Obiskal je muzej narodne revolucije in

gost sprejel delegacijo afriških študentov. V torek se je visoki gost mudil na obisku v Zagrebu.

Jugoslavija pozdravlja gvinejskega gosta kot predstavnika dežele, ki si je izbojevala popolno neodvisnost oktobra 1. 1958, ko je prekinila vsakršne stike z dosedanjim matično — Francijo ne glede na represalije užaljenega »tutorja«, ki bi utegnile slediti. Ljudstvo je bilo dovolj pripravljeno in zrelo za tako dejanje. Pod vodstvom svojega predsednika se je zatem odločilo za temeljito obnovo zamujenega, za odpravo revščine in zaostlosti, za boljše in pravičnejše življenje gvinejskih ljudi.

Nič čudnega ni, če so jugoslovansko-gvinejski stiki globoki in prištni, prežeti s prijateljskimi čustvi in najboljimi željami. Predvideni razgovori obeh predsednikov, ki so se že pričeli v soboto, bodo odprli najširše možnosti dvostranske zamenjave na vseh področjih. Ze tudi dosedanja pomoč, ki jo Jugoslavija nudi mladi republiki, je velika, na to resnico opozarjajo gvinejski predstavniki na vsakem koraku.

Obe deželi združujejo načela miroljubnega sožitja, zato se njuni nazori v mednarodnih vprašanih ujema. To enotnost smo lahko zasledili posebno na zasedanju Generalne skupščine. Toda to se ni vse. Tudi Gvineja namerava v svojem notranjem življenju odločno stopiti po poti socialistične preobrazbe in načrtnega gospodarstva. »Cenili smo vse uspehe, ki ste jih dosegli prav sprčo pravilnosti vaše poti,« je dejal predsednik Ture v govoru na slovesni seji LO Beograda. »Vemo, da je ljudstvu mogoče vsiliti vse, razen zaupanja. Ljudstvo je mogoče prisiliti, da dela, mogoče ga je izkoristiti, mogoče je človeka zatirati, ni pa ga mogoče prisiliti, da ljubi.«

Tako zaupanje in ljubezen uživa jugoslovansko vodstvo, takega zaupanja je deležna vlada predsednika Tureja v Gvineji.

Prihod gvinejskega gosta — Predsednik TITO in predsednik TURE na letališču v Batajnici

V soboto si je visoki gvinejski gost ogledal jedrski inštitut v Vinči, nato pa se udeležil svečanosti v LO Beograda, kjer so mu izročili zlato plaketo

mesta. Zvečer je predsednik Tito njemu na čast priredil svečan sprejem. Med sprejemom je izročil visokemu gostu Red velike jugoslovanske zvez-

vodogradbeni inštitut. Opoldne je predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko priredil svojemu gostu kosilo v skupščini. Zvečer je visoki

REFERENDUM

Francozi v metropoli so v velikem številu odgovorili z »da« na de Gaullovo predlog o »samoodločbi Alžircev in organizaciji oblasti v Alžiru pred referendumom«. Število glasovalcev v Alžiru je bilo manjše, toda tudi tu so nabrali več pritrdilnih glasov kakor odločilnih. Tuji reporterji vedo povedati, da je vojska delila glasovalne lističe, da kmetje marsikje niso volili na vasi, temveč v mestnih središčih, da so vojaki streljali na domačine, ki so se pojavili z zastavami alžirske osvobodilne fronte itd.

In vendar je značilna ugotovitev, da je bilo število glasov za de Gaullovo referendum

v metropoli manjše kakor v času referendumu za peto republiko... Predstavniki začasne alžirske vlade pa izjavljajo, da so rezultati referendumu v Alžiru — ponarejeni.

Malokdo je sodil, da bodo v Franciji odgovorili po večini z »ne«. Sam predsednik je namreč obljubil, da se bo v primeru take nezaupnice umaknil s svojega položaja na svoje ime, od koder se je pred leti vrnil v politično življenje. In ta grožnja je brez dvoma vplivala na tiste, ki so doživljali pisano politično življenje po različnih strankah razcepljene povojne Francije in se je boje. V De Gaulle vidijo vteleseno osebo, ki bo vrnila Franciji spet nekdanji ugled. Menda v strahu, da bi se ne vrnil časi stalnih vladnih kriz, so izpolnili glasovalne listek z »da«, ne da bi se pri tem zavedali, da s tem v resnici ne glasujejo za dejansko alžirsko neodvisnost.

Neodvisnost, kakršno si želi de Gaulle, četudi v treh različnih možnih oblikah, je »rešitev«, ki jo boreči se Al-

žir odklanja. Taka neodvisnost, ki bi jo pripravili v obliki referendumu potem, ko bi se obe boreči se stranki pomirili, s primernim »vmesnim prehodnim obdobjem«, pomeni »temeljito pripravo« pod nadzorstvom francoske vojske. Kakšno mnenje pa lahko ima alžirski narod o francoski soldateski, posebno o padalcih, pa si spričo prelivanja krvi in silja v Alžiru lahko mislimo.

Del francoskih politikov opozarja, da je de Gaulle le najprimernejša oseba za pogajanja s Ferhatom Abasom, predsednikom začasne alžirske vlade. Vendar si uspeh takih pogajanj lahko zamišljamo samo v primeru, če bi de Gaulle tudi omilil svoj »alžirski načrt«. Nihče namreč ne trdi, da ne pomeni njegov načrt v primerjavi z desničarskimi in ultrakolonialističnimi krogi, prišči tako imenovanega »francoskega Alžira«, vendarle korak naprej, vendar ta ne zadošča, da bi alžirski problem odpravili z dnevnega reda tako, kakor si alžirski narod zares želi. Na to bo moral misliti tudi de Gaulle navzlic sedanjim »zmagi v noči referendumu«.

UPORNIKI SE UMIKAJO

Vientian — Cete, zveste laoski vladi Suvana Fume, in enote Patet Lao so razbile enote upornega generala Nosavana, predstavnika Bun Umovnega režima, in jih sedaj pode. Poročajo, da tudi vse bolj stiskajo obroč okrog Luanga Prabanga. Kot je znano, so upornikom pomagale tudi kitajske enote, oborožene z ameriškim orožjem. Obtoževanje ZDA, češ da se tuje severnovietnamske čete neposredno vmešavajo v laoske notranje zadeve, so zanikali celo predstavniki zahodnega tiska, medtem ko je ameriška pomoč v svetovnih in tajskih enotah več kot očitna. Takega ravnanja ZDA ne odobravata Velika Britanija in Francija.

PREKINJENI AMERIŠKO-KUBANSKI DIPLOMATSKI STIKI

Tisti, ki so zadnje mesece zasledovali ostre izjave uradnega Washingtona in sestavke v ameriškem tisku, so to novico sprejeli brez posebnega presenečenja. Kubansko-ameriški odnosi so pričeli doživljati resno krizo od dne, ko je režim Fidela Castra pregnal diktatorja Batisto in pričel v deželi izvajati socialne, gospodarske in politične reforme. Podržavljenje tujih veleposestev in agrarna reforma sta razburila ameriške finančnike — lastnike, poznejša nacionalizacija podjetij z ameriškim kapitalom zaradi odkrite sabotaže in gospodarskega pritiska pa so položaj še bolj zaostreli.

Prav zaradi tega je sledila ameriška gospodarska blokada in, potem se vse močnejši politični in diplomatski pritisk. Kubanska vlada se je obrnila za pomoč na Vzhod in navezala stike z mnogimi drugimi deželami. Tesna povezanost z ZDA je s tem prenehala, Kuba pa je lahko svobodneje zadihala. Dobila je prostejše roke za dejansko samostojno zunanjepolitično in zunanjetrgovinsko dejanja brez tujega nadzorstva in vsiljevanja.

V ZDA so kot glavni razlog za prekinitev diplomatskih stikov navedli kubansko zahtevo, naj število članov ameriškega veleposlaništva zmanjšajo na 11, kolikor šteje tudi kubansko veleposlaništvo v Washingtonu. V Havani so svojo odločitev pojasnili s tem, da so se mnogi člani veleposlaništva ukvarjali z vohunsko in protidržavno dejavnostjo. Tako obsežna ameriška garnitura je vsekakor bila potrebna v času diktatorja Batiste, ki je imel sila prijateljske stike z ameriškimi finančniki in jim tudi dajal popolno korespondenjo za izkoriščanje naravnih bogastev, posebno plantaž. Nova Kuba je več ne potrebuje.

V Washingtonu izjavljajo, da so Kubanci »hudo razžalili ameriško čast in ranili ameriški ugled v svet«. O tem, da je podcenjevalni odnos ame-

riškega kapitala žalil čast in ugled onih Kubancev, ki se vzemajo za dejansko neodvisnost brez vsakršnih pogojev, seveda ne govori nihče. Pričakovano, da bodo ameriškemu zgledu sledile tudi druge ameriške vlade, so se izjalovila. Odnose s Kubo so prekinili tisti režimi, ki jih očitno podpirajo v Washingtonu. Tudi pretirani očitki, češ da se je Kuba povezala z vzhodnim blokom, ne morejo nikogar

preslepiti. Od tod v ameriškem tisku tudi tolikšno razpihovanje izjav premiera Hruščeva, da bo SZ branila Kubo pred morebitnim napadom. Značilno je tudi, da je Kuba že obtožila ZDA za priprave na napad nanjo in da v Washingtonu tega niso zanikali z odločno izjavo ali obljubo. Razprava o kubanski pritožbi pred VS se je zaključila s priporočilom, naj bi obe deželi uporabili za rešitev spora miroljubna sredstva v duhu Ustanovne listine OZN. Ta pot je vsekakor najboljša, četudi vanjo v teh dneh in trenutnih okoliščinah skoraj nihče ne verjame.

KONFERENCA V CASABLANCI

Konferenca šefov držav nekaterih afriških dežel — ZAR, Maroka, Gvineje, Gane in Malija — v Casablanci je v soboto zaključila svoje delo. Sprejela je resolucijo o Alžiru, Kongu in Mavretaniji ter obsodila francoski jedrski poizkus v Sahari. Prav tako je osvojila »Afriško ustanovno listino«, s katero se zavzema za ohranitev neodvisnosti in suverenosti afriških dežel, za podporo afriškim osvobodilnim gibanjem in za prepoved razmeščanja tujih čet na afriškem ozemlju.

Resolucija o Alžiru se zavzema za pomoč boreči se začasni alžirski vladi. Afriške dežele, ki te vlade doslej še niso priznale, naj bi to čimprej storile. Znova naj prouče svoj odnos do Francije. Odločno

podpira načelo alžirske samoodločbe in zavrača vse oblike, ki to načelo krše v prikriti ali neprikriti obliki.

V resoluciji o Kongu je rečeno, da bodo države — udeležence konference po soglas-

nem sklepu umaknile svoje enote iz sestava sil OZN v Kongu. Zahtevajo od OZN, da stori vse, da bi čimprej razorožili ilegalne tolpe polkovnika Mobutuja, izpustili iz zaporov zakonite kongoske predstavnike, sklicali izvoljeno skupščino in odstranili tuje osebe iz Konga.

Resolucija proti francoskim atomskim poizkusom v Sahari obsoja nedavno atomsko eksplozijo, ker predstavlja tako ravnanje stalno nevarnost za Afriko in ves svet.

„VZTRAJATI DO KONCA...“

BELGIJSKA STAVKA, KI TRAJA ŽE DVAJSET DNI ○ BOJ ZA SPREMEMBO SEDANJEGA STANJA, A NE ZA VIŠJE MEZDE ○ POVOD: VLADNI »ENOTNI ZAKON«, KI JE NAPERJEN PROTI MALEMU ČLOVEKU ○ RAKOVA POT BELGIJSKE PREMGOVNE INDUSTRIJE

Velika stavka v Belgiji po svojem pomenu presega nacionalne okvire. Nad glavami stavkajočih se ne vijejo transparenti, s katerimi bi zahtevali višje plače. Program je drugačen, prav tako gesla. Neredko lahko prebereš tudi napise »Tovarne delavcem!«. V spopadih s policijo in vojsko, ki je prevzela nadzorstvo po ukazu vlade, je padel doslej le en član sindikata, zato pa toliko bolj uporabljajo solzivec in vodne curke.

In vendar nameravajo stavkajoči tokrat iti do konca. Tisti — med njimi je bil tudi predsednik vlade Eyskes —, ki so sodili, da bodo noveletni prazniki pomirili prehodno razburkanost, so se zmotili.

V Belgiji dobro vedo, kaj je stavka. O tem govore statistike. Vzemimo samo leto 1951! Tedaj so našli skupno 163 stavk. Naslednje leto so jih našli 122. Nato se vrste številke: 115 stavk leta 1953, 107 stavk leta 1954... Pravih rezultatov pa ni bilo. Zamar je kakih 50.000 delavcev korakalo 14. decembra lani po mestu Liege. Funkcionarji sindikatov niso še dobili zaupanja vase, kajti doslej se je dožalo, da so prihajali k njim sindikalni voditelji iz krajevnih organizacij in povpraševali, ali bodo stavkajoči v primeru stavke prešli odškodnino...

Toda že dva dni pozneje je vrelo po vsej Belgiji. Delavci in študenti, rudarji, kovinarji in poštarji ne nameravajo odnehati. Vsem tistim, ki predlagajo kakršno koli kompromisno rešitev, odgovarjajo z besedami: »To bi bila izdaja! Gremo do konca!«

Že več kot dvajset dni traja stavka. In to je v deželi, kjer sindikalno gibanje ni enotno, zelo mnogo. Medtem, ko so socialistični sindikati, ki štejejo približno 700.000 članov, stavko sprejeli, je vodstvo druge, po velikosti prav tako močne sindikalne organizacije — kršćanske sindikalne centrale — ostalo ob strani. Toda tudi pristaši te centrale se vse bolj priključujejo stavkovnemu gibanju. Sedaj namreč ne gre za to, da si s stavko pribore kak frank na uro več, temveč za mnogo več.

Ni dvoma, da je vplival na odločitev delavcev znani vladni »enotni zakon«, s katerim naj bi rešili težave v belgijskem gospodarstvu s povečano ekspanzijo. To naj bi dosegli s programom »strogo discipline in varčevanja«. Delavci so v predvidenih ukrepih takoj spoznali protidelavsko ost.

Seveda bi s tem ali onim manevrom utegnili doseči nekak kompromis, posebno če, če bi vladni krogi pridobili zani kakega višjega sindikalnega funkcionarja. Toda razvoj kaže, da se to ne bo zgodilo. Skupščina je namreč pred dne-

vi sprejela omenjeni zakon, četudi so ulice glavnega mesta odmevale od gesel stavkajočih. Stavkovno gibanje je zaradi tega dobilo širšo podlago: ne gre več samo za odstranitev omenjenega zakona, temveč za boj proti sedanjemu položaju, sedanjemu stanju.

koj kopati tudi do 1300 m globoko v zelo neugodnih pogojih, so postali nerentabilni. Zato so jih pričeli počasi zapirati. Leta 1952 so jih našli 136, leta 1953 samo še 100, leta 1962 pa jih bo samo 65. Razen tega se iz dneva v dan kopičijo zaloge premoga, posebno še, ko je Belgija prisiljena uvažati

Stavkajoči na bruseljskih ulicah

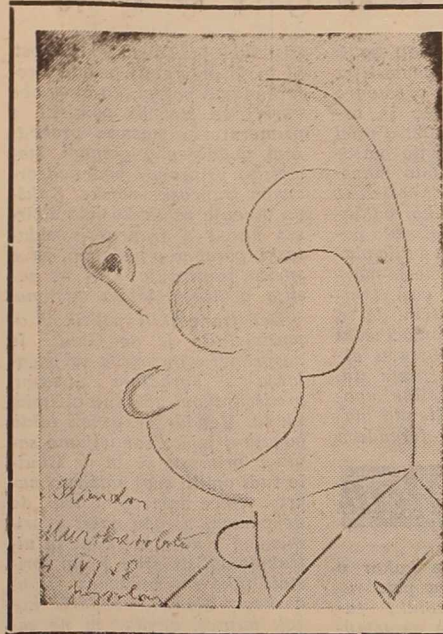
Podatki govore o tem, da je poglavitna industrijska panoga — premogovništvo — v stalni krizi. Mnogi premogovniki s tanko plaščjo premoga, ki ga morajo pone-

ti tudi ameriški premog. Na ti soče rudarjev je ostalo brez dela. Obljube, da jih bodo »prekvalificirali«, so povečini ostale samo na papirju.

nog. Samo tako bi Valonija dobila spet zaupanje vase. Pravilo, da je gospodarski moment najožje povezan z nacionalnim, je spet dobilo svojo potrditev.

BRAZILJA JE POSREDOVATI

Rio de Janeiro — Brazilski parlamentarni krogi se očejeva za to, da bi Brazilija posredovala med ZDA in Kubo in dosegla, da bi obe deželi spet ustavili redne diplomatske odnose. Najbrž bodo zaborili predsednika Kubička, da ponudi kot poglavar dežele brazilsko pomoč.

V JUGOSLAVIJI 25. RAZSTAVA

V Murski Soboti smo imeli priložnost, da smo si v prejšnjem tednu ogledali zanimivo razstavo karikatur mednarodnega karikaturista Vladislava Kondorja. Razstava v Murski Soboti je bila 25. po številu med razstavami, ki jih je priredil mojster karikature v Jugoslaviji. Prav toliko razstav pa je zabeležil Kondor tudi v inozemstvu.

Razstavo si je ogledalo okrog 1000 ljudi, predvsem mladine. Že to, da je Kondor v razstavnem prostoru naredil 150 novih karikatur, pove dovolj, da je bila razstava uspešna in privlačna.

Mednarodni karikaturist Vladislav Kondor, katerega dela smo si po nekaj letih spet lahko ogledali v Murski Soboti, namerava še pred pomladjo prirediti razstave svojih karikatur v Lendavi ali v Celju.

Ljutomer

Združanje šoferjev v Ljutomeru je v lanskem letu dobro gospodarilo in pokazalo vsestransko živahno dejavnost. Število članov so povečali od 80 na 120. Organizirali so vrsto predavanj v okviru Ljudske univerze, predvajali so po učne filme in usposobili 180 pionirjev — prometnih miličnikov, 29 visokokvalificiranih in 98 kvalificiranih šoferjev. Na nedavnem obnem zboru so šoferji razpravljali med drugim tudi o nagrajevanju po učinku.

NOVI OBRAT V LJUTOMERU

Ob novoletnih praznikih je Zavod za zaposlovanje invalidov v Ljutomeru odprl novoizgajni kovinski obrat. Za to priložnost so pripravili tudi krajši kulturni program.

PRAVNI KOTIČEK POMURSKEGA VESTNIKA

VPRAŠANJE: Ali lahko zahteva razvezo zakonske zveze tudi zakonec, ki je kriv razdora zakonske skupnosti in ali dolgoletno ločeno življenje opravičuje moža, ki živi s drugo žensko, da zahteva razvezo?

ODGOVOR: Načeloma izključno krivi zakonec na razdoru zakonske skupnosti ne more zahtevati razveze zakonske zveze. Taka izključna krivda je podana, če mož zapusti ženo in vzpostavi izvenzakonsko skupnost z drugo žensko, pri čem pa ni ugotoviti takih okoliščin, ki bi tudi na njeni strani predstavljale enak ali kak drug razvezni razlog. Dolgoletno ločeno življenje pa pri vprašanju razveze zakona ima določeni pravni pomen. Prvotna krivda moža na razdoru zakona, ki je pripeljala do omajanja zakonskega razmerja in ločenega življenja, izgubi značaj izključne krivde, če dolgoletno ločeno življenje pokaže, da je nemogoča ali vsaj ni verjetna vzpostavitev zakonske skupnosti. Pri tem imata obe stranki pravico zahtevati razvezo zakona, ker omajanje zakonskega razmerja ni nastalo samo po krivdi ene stranke, ampak tudi po objektivni okoliščini dolgoletnega ločenega življenja.

VPRAŠANJE: Dedna pravica nezakonskih otrok?

ODGOVOR: Dedna pravica nezakonskih otrok po Zakonu o dedovanju je urejena tako, da imajo do zapuščine svojega očeta enake dedne pravice kakor zakonski otroci, če je sodbo o očetovstvu izdalo kakšno sodišče FLRJ, ali če je oče priznal otroka za svojega pred matičarjem ali v javni listini ali pa oporoki. Do zapuščine očetovih sorodnikov pa imajo nezakonski otroci dedno pravico, če je bilo s sodbo ugotovljeno očetovstvo, poleg tega pa je oče nezakonskega otroka pred pristojnim organom priznal otroka za svojega, ali ga je vzel k sebi, ali kako drugače pokazal, da ga pripozna za svojega.

Vprašanje: Kaj je ara (zadevek)?

Odgovor: Ara je to, kar se da v naprej v znak, da je pogodba sklenjena in v varnost, da bo izpolnjena. Da se lahko v denarju ali v drugih nadomestnih stvarih. Če do izpolnitve ne pride ali pride do nepravilne spolnitve, pa zato nasprotnik odgovarja, lahko nekriva stranka zahteva dvojno aro ali sprejeto aro obdrži in brez naknadnega roka odstopi od pogodbe, ali pa zahteva spolnitev pogodbe in eventualno odškodnino, aro pa vrne ali vračuna. Če nasprotnik ne odgovarja za neizpolnitev ali nepravilno spolnitev, mora prejemnik vrniti ti. Vrnitev are in ne dvojno aro se lahko zahteva tudi v primeru, če pri sklenitvi pogodbe ni upoštevana obličnost, ki jo veljavni predpisi določajo. (Primer: pogodba o prenosu zemljišč ali stavb, ki ni sklenjena v pisni obliki, nima nobenega pravnega učinka.)

Vprašanje: Radi bi napravili oporoko in Vas zanima, v kakšni obliki bi jo lahko napravili, da bo veljavna?

Odgovor: Oporočitelj lahko napravi veljavno oporoko sam, pred pričami ali pri sodišču. Prva, takozvana lastnoročna oporoka, je veljavna, če jo oporočitelj lastnoročno napiše in podpiše. Drugo, to je oporoko pred pričami, lahko napravi oporočitelj, ki zna brati in pisati in sicer tako, da oporoko, ki mu jo je sestavil kdo drug, v navzočnosti dveh prič lastnoročno podpiše in hkrati pred njima izjavi, da je to njegova oporoka, pri čem pa se morata podpisati na sami oporoki. Končno lahko sestavi oporočitelj oporoko po njegovi izjavi sodnik okrajnega sodišča, ki mora prej ugotoviti njegovo istovetnost (sodna oporoka). Oporočitelj mora tako oporoko prebrati in podpisati, nakar potrdi sodnik na sami oporoki, da jo je oporočitelj v njegovi navzočnosti prebral in podpisal.

Gospodinjjski koledar 1961

Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani se s svojim delom čedalje bolj uveljavlja v javnosti. Ena od vidnih dejavnosti zavoda je zlasti tisk. Tu nimamo namena, da bi obširneje razpravljali o raznih publikacijah, ki jih izdaja, n. pr. razne diete (Di-

eta pri želodčnih, jetrnih, žolčnih, ledvičnih itd. boleznih), prehrana predšolskega otroka, obrati družbene prehrane in številne druge publikacije, ampak bi — ker gremo v novo leto, spregovorili nekaj besed v Gospodinjjskem koledarju, ki ga je doslej že petič založil

omenjeni zavod. Letošnji Gospodinjjski koledar je lepo urejen, vsebinsko na bogat in poučen. Na približno 140 straneh besedila — sem tiso vsteti obratki za Gospodinjjsko knjigovodstvo, ki jih je tudi nekake 100 strani — se vrste različni član-

ki in prispevki s področja vzgoje, zdravstva, domačega gospodarstva, opreme, ročnih spretnosti, gospodinjjskih pripomočkov itd. Največ je seveda gradiva, ki se posredno ali neposredno tiče gospodinjstva in gospodinjjskih opravil (v koledarju n. pr. mnogo jedilnikov in receptov, vzorci za pletenje in šivanje, pa tudi gospodinjstvo knjigovodstvo je namenjeno predvsem gospodinjstvom).

V kratkem članku ne moremo opisovati posameznih prispevkov, naštejmo le nekaj člankov s področja zdravstva in zdravstvene vzgoje. Zelo lepo je napisan prispevek Cite Boletove »Da bo naša družina zdrava«, v katerem razpravlja avtorica o najvažnejših vprašanjih zakonskega življenja. Že zaradi tega članka bi si sleherna žena in mati morala kupiti koledar. Izpod peresa dr. Božene Klaič-Luškič je članek »Tiste obtožujejo, ki od njih pričakujejo vse«. Avtorica razpravlja o spolni prosveti in vzgoji mladine. Bralcem prejšnjih koledarjev je avtorica že znana in tudi tokrat ne bodo razočarani. Važen in zelo koristen je tudi članek dr. Danijele Pogačarjeve »Akutna in nevarna obolenja pri otrocih«.

Tehni in kvalitetni so tudi naslednji članki s področja vzgoje, družbenih vprašanj, gospodinjstva in z ostalih področij, tako da bodo bralke in bralci našli v njem odgovor na marsikatero vprašanje. Ne manjka tudi leposlovja in humorističnih prispevkov za dolge zimске dni.

Koledarju je priložena posebej vezana priloga za gospodinjstvo knjigovodstvo.

MARTJANCI — V ponedeljek je začela v Martjancih s poukom kmetijsko-gospodarska šola. Prijavljenih imajo 25 slušateljev, precej tudi iz okoliških vasi, predvsem iz Noršince in Moravca. Šola bo trajala predvidoma dva meseca.

MURSKA SOBOTA — Pred dnevi se je sestal novo izvoljeni občinski komite LMS v Murski Soboti. Na sestanku so sestavili 9-članski sekretariat. Za predsednika komiteja je bil ponovno izvoljen Peter Gumilar, za sekretarja pa Janez Kličan.

GRAD — V nedeljo bodo v D. Slavečih. Krmilivniku in v Motovilih imeli gasilske letne občne zbornice, na katerih bodo kritično ocenili delo društev v minulemu letu ter dali nekaj predlogov za izpolnitev društev.

Tišinska folklorna skupina

Tri prireditve na Tišini

Mladinski aktiv na Tišini, ki se je pred nedavnim združil z aktivom iz Tropovec, se uveljavlja na vseh področjih. Ima precej dobro dramsko sekcijo in folklorno skupino. Dramska sekcija se je lani predstavila s igro, s katero je gostovala v več krajih, za novoletne praznike pa je priredila veseli večer. Delo folklorne skupine je zaživelo šele v zadnjem času. Čeprav nima za sabo kakih večjih nastopov, saj se je predstavila le na domačem odru, se je zadnjo soboto dobro izkazala na javnem mladinskem nastopu v Murski Soboti.

Na obnem zboru aktivna so med drugim sklenili, da bodo v tej sezoni pripravili dva vesela večera in dve igri. Pred kratkim so že začeli pripravljati prvo štiridejansko »Zaradi stanovanja«. Z njo in z veselimi večeri nameravajo gostovati tudi v nekaterih okoliških krajih. Treba je še dodati, da ima mladinski aktiv na Tišini precej dobre stike tudi z DPD Svoboda in kmetijsko združenje. Razen tega pa aktiv vzpo-

redno z ostalimi razvija tudi izobraževalno dejavnost. V decembru je na Tišini začel s poukom oddelke večerne mladinske politične šole. Pouk obiskuje okrog 30 mladincev. Trajal bo predvidoma do konca marca, saj imajo precej obširen program. Radi pa bi organizirali še razna predavanja in tudi seminarje. Pri tem jim je obljubil pomoč občinski komite.

LJUTOMER — Zavod za zaposlovanje invalidov v Ljutomeru je ob novoletnih praznikih izročil namenu nove obrate. Tako bodo znatno razširili sedanjí kovinski in oblačilni obrat, zaposlili pa bodo tudi precej novih delavcev. Ob otvoritvi so imeli tudi primeren kulturni program.

RADMOŽANCI — V Radmožancih so imeli v minulih dneh dve seji odbora SZDL. Na prvi so izvolili predsednika in sekretarja organizacije, na drugi pa so ocenili dosedanje delo in sestavili plan dela za letošnje leto.

LOV JE KONČAN

S starim letom se je končala lovna sezona. Gozd je prazen, tudi listja skoraj ni več. Za lovce in lovške družine se je začel pripraven čas, ko pregledajo gospodarsko bilanco preteklega sezone in obudijo prijetna lovska doživljanja ter ocenijo pridobivanja za napredek lovškega kolektiva. Pri tem so za lovca najvažnejša vprašanja, če je bil stalez divjadi zadovoljiv, kakšna je bila storilnost lovcev, ali je bil v gospodarskem pogledu dosežen učinkovit finančni uspeh, kakšno vrednost predstavljajo plen itd. Vse to ni le prikazovanje osnovnih virov življenjskih razmer v naših loviščih, temveč odkriva tudi način upravljanja in udeleževanja ter medsebojne odnose članov v lovskih družinah. Pravi smisel lova ni samo v iskanju gospodarskih koristi in tudi ne v sportnem izživljanju. Lov je le združevanje prijetnega in koristnega. Pri tem pa ne smemo prezreti tega, da prav lov krepi telo in duha, saj povezuje človeka z naravo.

LOVSTVO V POMURJU

Na območju soboške okrajne lovske zveze je 38 lovskih dručin z nekaj manj kot 700 člani. Dru-

žine gospodarijo na zelo različnih površinah in ima najmanjša družina 1200 ha, največja pa okrog 5000 ha površin. Tudi po številu članov so družine dokaj različne, najmanjša ima 10, največja 50 članov. Vse lovske družine poslujejo

tako kot ostale družbene organizacije, saj je divjad splošno ljudsko premoženje. Izkupček od lova nameni predvsem za zaščito posevkov, divjadi, razplod, osvežitve krvi, za lovne potrebe, kakor za pasti, razne strupe, visoke

Pozimi posvečajo lovci divjadi vso skrb

ška zveza znatna sredstva za zaščitna sredstva in za uničevanje roparic, ki so škodljiva ne samo lovu, marveč tudi kmetijstvu. Vsaka družina ima svoj rezervat — prostor, kjer lovci ne streljajo divjadi. Posebni prostori, kjer bi gojili divjad, v Pomurju ni imela lovska družina v Kupčinih goji fazane.

Najbogatejša na divjadi so nižinske družine, saj je okrog Mure najboljše lovsko področje. Zanimivo je namreč to, da je tam, kjer je katastrofi dohodek po hektarju največji, tudi največ divjadi. Med najboljše sodi lovska družina v Rankovcih, ki se odlikuje po smotrnem gospodarjenju, dobri organizaciji in najboljšem staležu divjadi. Slabše stanje lovskih dručin na Goriškem.

Omembe vredno je tudi to, da so se lovske družine v zadnjih letih močno osamosvojile in postavile lastne temelje za razvoj.

V pretekli glavni lovni sezoni, ki je trajala do 31. decembra, je bilo v Pomurju tudi mnogo inozemskih lovcev in to največ Italijanov. Italijanski lovci so bili pri nas okrog 140 lovnih dni, za kar so dali okrog 2,5 milijona deviznih dinarjev. Nekateri tudi lovci prihajajo k nam že tretje leto. Zendar jih bo iz leta v leto še več, saj trico privlačuje ne samo lov, marveč tudi naša pokrajina, naš turizem.

LOVEC IN NARAVA

Po nižinskem lovišču se še vedno klajto nevarni roparji, na primer lisice in dihur. Zoper te s puško kaj malo opravimo. Edino sredstvo, ki ga imamo, je pušica kakšenkrat preseneti lovca, ko s svojo ozko kroglo udari v travo, kakor periskop. Lovce seveda v takem primeru pripravi puška, pa čeprav se je o njej navadno čez trenutek znet divja glava in če je lovec urejen, zadnjič. Sicer pa roparje največkrat lovijo pastmi: dihur je pozimi tudi kmetje po gospodarskih poslopih.

Ob takih mišlih lovec tihotopa po zeleni ravnini ob Muri, po rahlo valovitih gričih Prikele in Goriškega. Toda vsak trenutek je pripravljen, da pristavi puško k licu. Od časa do časa mu pride prav tudi daljnogled, da preveri sumljive predmete v daljavi. Ob tem pa posluša tisočere glasove okoli sebe, zvrženje škrlatnikov pa mu razveseljuje srce. Vse to pa ga seveda ne sme premočiti, ki lo po zabavi na dolžnost, ki lo je sprejel, ko je bil z »viteškim« udarcem sručen v zeleno bratovščino. Spremlja ga zadovoljstvo, v srečo pa čuti odgovornost za dejanja, ki jih naredi v naravi.

R. Jaušovec

TRAKTORIST ZAVOZIL V POTOK

Traktorist Franc Abraham iz Hodoša je pred nedavnim vodil traktor, last Kmetijske zadruge Salovec. Na cesti pred vasio Hodoš je zaradi izgube oblasti nad vozilom in nepravilnosti vozila zavozil v potok. Pri tem je bil lažje poškodovan.

POLEDENELA CESTA VZROK PROMETNE NESREČE

V minulih dneh je bila spozkna poledenela cesta vzrok več prometnih nesreč. Zaradi tega sta med vasio Renkovič in Turnišče trčila avtobus lasti PTT Ljubljana

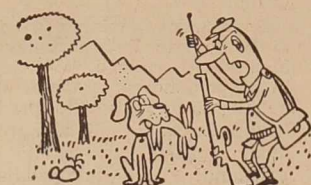
lic iz Satahovec — deklico, Ana Novak iz Bakovec — deklica, Frančiška Stuhec iz Logarovec — deklica, Izeta Pestner iz Črenovec — deklica.

POROKE

Franc Poredoš, kmetovalec iz Murske Sobotne in Terezija Bratkovič, poljedelka iz Murske Sobotne; Ignac Zavrl, ortopedski mojster iz Ljubljane in Veronika Zver, učiteljica z Murskaka; Ludvik Kutoš, strokovni učitelj iz Rakitčana in Marija Berden, uslužbenka iz Murske Sobotne; Franc Tišlarič, elektrotehnik iz Kroga in Marija Vrečič, uslužbenka iz Sodišnice.

SMRTI

Umrli so: Verona Cervek, stara 61 let, iz Beltince; dr. Stefan Vučak star 65 let, iz Murske Sobotne; Barbara Tkalec, stara 60 let, iz Trnina; Amalija Guba iz Beltince, stara 73 let in Uršula Petkovič, stara 90 let, iz Bakovec.

»Že stokrat sem ti rekel: ne nesi mi divjadi, dokler je ne ustrelim!«

MAUČEC

V REPREZENTANCI SCL

Znani slovenski nogometaši in napadalec L. moštva Sobotne Franc Maučec je v noveletni reprezentaciji anketiranih 746 – za uvrstitve v jesensko reprezentanco SCL. Anketiranci so ga uvrstili na 71. na desno krilo, 144. na desno zvezo, 184. na mesto srednjega napadalca, 268. na levo zvezo in 83. na levo krilo. Zanimivo je tudi, da ga je

manjše število anketirancev uvrstilo se na mesto v obrambi. V dokončni konkurenci je Maučec pristal z 268 glasovi na levi zvezi, kjer je njegov najbližji konkurent Pirc dobil samo 199 glasov.

Podobno mesto je Francu Maučecu bilo prisojeno v slovenski jesenski nogometni reprezentaciji tudi v noveletni anketi športnega tiskarja Poleta. Vse kaže, da bo na pobudo Poleta do te tekme tudi prišlo spomlad pred začetkom tekmovalnega prvenstva v SCL. Za najboljši zanesljivost nasproti konkurentu SCL, navedeno je, da je v reprezentaciji iz L. zveze lig: Partizana, Crveno zvezdo, Vajvodino, Hajduk ali Reko.

Uvrstitve Franca Maučeca v reprezentanco SCL ne pomeni samo priznanje njemu kot vzornemu športniku in renomiranemu nogometašu, marveč tudi njegovemu matičnemu klubu in nogometu v Pomurju sploh. Zato k njegovemu uspehu v obeh anketah vodilnih časnikov tudi naše čestitke!

PRVA PIONIRSKA STRELSKA DRUŽINA V POMURJU

Pred dnevi je bila na pobudo občinskega strelskega vodstva ustanovljena na soboški II. Osemletki prva pionirska strelska družina v Pomurju. Družina je dobila ime po narodnem heroju Stefanu Kovachu. Ustanovitev pionirske družine je omogočilo veliko razumevanje odgovornih činiteljev na šoli, predvsem še mladega učitelja Pavliča, ki se je osebno zavezal za ustanovitev. Družina šteje sedaj 39 članov, kmalu pa bodo to število še povečali, saj je med pionirji te šole veliko zanimanje za strelski šport.

Na ustanovnem obnem zboru družine je bil navzoč tudi predstavnik SZS tov. Jesenik, ki je mladim članom sporočil o vlogi strelske organizacije in pomembnem deležu slovenskih pionirjev v NOB. Na zboru so izbrali upravni in nadzorni odbor družine ter disciplinsko sodišče. Za predsednika je bil izvoljen pionir Cvetko Damjanovič, ki je pred

nedavnim obiskoval inštruktorski tečaj v Soboti in prejel diplomu strelskega inštruktora III. klase. Že dosedaj je bil zglede strelce in je sodeloval na vseh tekmovalnih v družini ali v občinskem merilu. Mladi strelci so dobili na zboru brezplačno tudi članske izkaznice. Odslej bodo imeli vsak petek treninge v zimskem zračnem strelišču pod vodstvom Leke Brkiča.

Glede na to, da smo imeli že dosedaj prve pionirje v družinah odraslih strelcev, vendar pa so bili ti vključeni samo v posebne sekcije teh družin, pomeni ustanovitev samostojne pionirske družine na soboški II. Osemletki velik korak pri širjenju strelskega športa med najmlajšimi. Podobno strelsko družino namenjajo že v bližnji prihodnosti ustanoviti tudi na soboški I. Osemletki. Priprave za ustanovni obni zbor so že mimo.

Kapetan I. Perinič

V nedeljo, 15. januarja ob 9. uri dopoldne bo v restavraciji Hotela Zvezda letni obni zbor Nogometnega kluba Sobotna. Na obnem zboru bodo razpravljali o dosedanjih uspehih kluba in posameznih moštev, kakor tudi o perspektivah za prihodnost. Kot so nam sporočili, se bo prvo moštvo Sobotne takoj po obnem zboru začelo pripravljati na spomladensko tekmovalno prvenstvo v SCL. Priprave bodo v telovadnici, če bo vreme dopuščalo, pa tudi na prostem. Predvidevajo tudi, da bodo spomlad prvo moštvo pomladili z nekaterimi domačimi igralci, ki jih bodo vključili tudi v zimsko pripravo.

NA SLIKI I. moštvo Sobotne: od leve proti desni čepi: Potočnik, Mrežič, Vrdjuka, Maučec, za njimi čepijo: Šarotar, Milošević, od leve proti desni: trener moštva Zolka, L. Norčič, Drvarič, J. Norčič, Dozel, Skalar, Sečko.

V PRIHODNJIH LETIH MNOGI NOVI ŠPORTNI OBJEKTI

Svet za telesno kulturo pri ObLO Murska Sobotna je na svoji prvi letošnji seji sestavil perspektivni načrt za razvoj telesne kulture v soboški občini za naslednjih pet let. Vse popolne osemletne šole bodo dobile svoja igrališča in telovadnice, manjše objekte pa bodo zgradili pri vseh ostalih šolah. Nekaj dvoran v zadržnih domovih bodo preuredili v telovadnice, predvideno je pomožno igrališče za NK Sobotna, skakalnica v Mačkovcih, strelišče itd.

Ureditev igrališč s telovadišči predstavlja velik korak naprej, saj pomeni, da smo problem telesne vzgoje začeli reševati tam, kjer je najbolj pereč: v šolah. Šole bodo tako končno le prišle do prepotrebnih igrališč, za katere predvidevamo načrt, da bodo vključevali: igrališča za odbojko, roketni in perjanico, tekmovalno progo za 100 m, plezala, drog, jamo za skoke in strelišče za zračno

puško. Poleg vseh popolnih šol bo podobno igrališče dobil še Dijaški dom v Soboti.

Dvorane v zadržnih domovih so marsikje še nedograjene in neizkoriščene. V prihodnjih petih letih bodo za potrebe pouka telesne vzgoje uredili dvorane v Puconcih, Kuzmi, Rogašovcih, pri Gradu in na Tišini.

V načrtu je še pomožno igrališče za NK Sobotna in ureditev

glavnega igrališča, 25-metrski smučarski skakalnica v Mačkovcih, strelišče in drsalnice v Murski Soboti; za bodoči športni park in olimpijski bazen – prav tako v Soboti – pa bo izvršena lokacija in pripravljeni načrti. In še en važen sklep: povsod tam, kjer bomo gradili nove šole, bomo hkrati gradili tudi telovadnice.

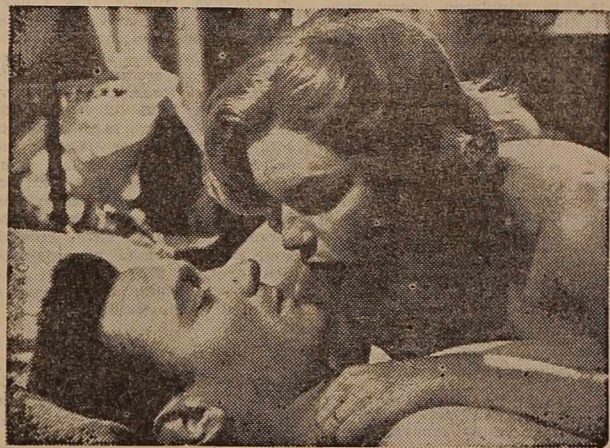
Od zgoraj navedenih objektov bodo že letos prišli v poštev naslednji: igrališča pri petih šolah in Dijaškem domu, telovadnica v Puconcih (dograditev), pomožno igrališče za NK Sobotna, strelišče; za skakalnico v Mačkovcih, ki bo prvi objekt te vrste v Pomur-

ju, pa bodo opravili vsa pripravljalna dela (načrti, lokacija in priprava gradbenega materiala).

Seveda pa na seji niso razpravljali samo o objektih, saj je pomanjkanje strokovnega kadra prav tako pereče. Zato bo treba več mladine usmerjati v telesno-vzgojne šole, posebno pozornost pa bo treba posvetiti pouku telesne vzgoje na Učiteljski. Čedalje bolj se čuti potreba po pedagoškem svetovalcu za telesno vzgojo, ki bi lahko – posebno mladim učiteljem – zelo pomagal.

Nadalje je svet sprejel obširen program dela za leto 1961. Med drugim bo analiziral stanje telesne kulture v občini, pregledal in popisal vse telesnovzgojne objekte, nadaljeval z nabiralno akcijo, pomagal pri organizaciji medšolskih tekmovalij, se seznanil s poukom telesne vzgoje na šolah – zlasti na Učiteljski in proučil vprašanje rekreacije v podjetjih. Svet pa seveda pričakuje, da bo pri svojem delu užival vso pomoč in razumevanje pri občinskem ljudskem odboru, saj bo le tako mogel zares uspešno delovati.

I. L.

Simone Signoret v filmu »Pot v visoko družbo«

PO ČETRTEM KOLU POMURSKO KOŠARKARSKO LIGE 2 TOČKI PREDNOSTI – ZA ELAN

Zadnja dva tedna sta minila v znamenju košarke tudi v Pomurju. Mimo tekmovalja za prvenstvo šole na I. soboš-

ki košarkarske lige. V tretjem kolu zlasti preseneča visoka zmaga moštva Elana nad Rakicičom. Dosežen je bil celo troštevni rezultat, kar je redkost v košarkarskih srečanjih. V četrtem kolu je proti pričakovanju moštvo ESS zmagalo s troštevno zmago nad Slogo. Zadnji teden smo bili priča tudi priateljski ženski košarkarski tekmi, v kateri je Elan premagal Mladost z rezultatom 22:7.

V IV. kolu Pomurske košarkarske lige so bili doseženi naslednji rezultati: Grafičar : Akademik 51:37 (23:18); Ljutomer : Vajenec 52:25 (23:14); Sloga : ESS 25:77 (12:20); Rakicič : Elan 35:104 (15:50).

ČETRTO KOLO

GRAFIČAR : ELAN 54:81 (15:37). S to zmago si je moštvo Elana zaslužilo vodilno mesto na lestvici. Ekipa Elana je bila ves čas v premoci, ker je moštvo Grafičarja nastopilo samo s 4 igralci.

VAJENEC : SLOGA 77:37 (35:26). V novem polčasu je bilo moštvo Sloge mnogo boljše kakor v drugem. Moštvo Valenca si je razliko v golih in zmagi priborilo šele v drugem polčasu.

LJUTOMER : ESS 55:61 (40:22). Igralci ESS niso bili kos razigranemu moštvu Ljutomeru. Nalobila igralca sta bila Berce pri Ljutomeru in Šarotar pri ESS.

LESTVICA PO IV. KOLU

Elan	4	4	0	286:176	8
Ljutomer	4	3	0	270:164	6
ESS	4	3	0	216:189	6
Grafičar	4	2	2	187:147	4
AKADEMIK	3	1	2	143:112	2
Valenec	4	1	3	144:196	2
Rakicič	3	1	2	104:177	2
Sloga	4	0	4	126:276	0

Najboljši realizatorji po IV. kolu: Vlado Žolka (Gr.) 105, Emil Milošević (Elan) 83, Mitja Berce (Ljutomer) 82 košev.

PO DVEH LETIH PREMORA SPET HOKEJ NA TRAVI

Pred dnevi je bilo v Ljubljani posvetovanje Podzveze za hokej na travi za Slovenijo. Na tem posvetovanju so se dogovorili, da bodo letos spet oživeli med mladino ta priljubljeni šport – po dveh letih premora, ki je nastal predvsem zaradi pomanjkanja ustreznih rekvizitov. Ze spomlad se bo predvidoma pričelo tekmovalno prvenstvo, v katerega bodo poleg dosedanjih moštev Sobotne, Maribora, Celja in Senovega

posegli tudi novo ustanovljeni klubi v Trbovljah, Litiji in Ljubljani. Republiški prvak bo potem spet tekmoval v konkurenci moštev za državno prvenstvo.

Že ta mesec bodo pričeli s treniranjem hokeja na travi tudi v Murski Soboti. V ta namen so že dobili 25 novih, iz Indije uvoženih palic, ki so bile doslej glavna ovira, da ni ta šport napredoval v zadnjih dveh letih tudi v Pomurju. Hokejski odbor pri soboškem

Pomurski filmski barometer

MAIGRET NASTAVLJA PAST – Kdor pozna Georgesa Simenona, znanega pisca kriminalnih romanov in Jeana Gabina, prvaka francoskih filmskih igralcev, ta prav gotovo ne bo zamudil filma. Vprašanje je, kdo nas bo zadovoljil – ali inspektor Maigret, kakor si ga je zamislil njegov literarni oče Georges Simenon, ali njegova filmska podoba v osebi Jeana Gabina. Bralcem Simenonovih romanov je nedvomno ostala v spominu neposredna človečnost, življenjska preprostost in modrost inspektorja Maigreta, prav takega pa je skušal v filmu s svojo zrelo igralsko umetnostjo prikazati tudi Jean Gabin. V nekaterih prizorih in scenah življenjski lik z neposredno prepričljivostjo in z malone neopombno sugestijo. Prepričljiv je tudi Jean Desailly v izredno težki vlogi zločinca. Skoda le, da zahtevna Simenonova povest ni bila osnovno vodilo filma, temveč so bili to le posamezni prizori, ki jih režiser seveda ni mogel strniti v uspešljive celote.

Film bo prihodnji teden v ponedeljek in torek na sporedu soboškega kina.

OD PEKLA DO TEKSASA –

Obiskovalci kina so gotovo že opazili, da je vestern že zdavnaj zapustil stari klasi in shemo: šerif, revolveraši, napad na poštno kočijo. Sedaj so glavni junaki ljudje, ki sovražijo revolver, hrepenijo za mirnim življenjem in samo westernska psihoza jih zadržuje, da bi prišli na orožje.

Tudi »slabi« niso več »črno-beli«. Postali so malce bolj humani in senzibilni. Tako v tem filmu preganjajo človeka stotine milj, nato pa mu gentlemanski odstopijo svojega konja (ker so njegovega ubili) in dajo stiri ure »prednosti«. Sicer pa so igralke ustvarile v tem filmu v senzi fizičnih akcij.

OGLEDALO Z DVEMA OBRAZOMA –

Znani francoski filmski režiser André Cayatte (»Pravici zadoščeno«, »Vsi smo morilci«, »Pred potopom« itd.) je ostal tudi v tem svojem filmu zvest svojemu stilu, čeprav film izven dokaj bolj blede kot ostali njegovi filmi. V filmu se je zavezal Cayatte za problem estetske kirurgije oz. tega, ali lahko spreten plastični poseg kirurga odstrani nedostatek, ki kazijo ženski obraz. S pomočjo kirurga je postala Marie-Josée (Michele Morgan) lepa, njegova navdušenja pa mož ni razumel. Skušala je pobegeti od njega in od preteklosti, vendar ni uspela. Ljubila je moža Bourvill, ker mu je bila hvala na. Če ne bi bilo njega, bi težko prenesla mučnino in samotno življenje »stare device«. Ko je postala mati, je bila celo srečna. Mož pa je viden glavni krivec za svoj skvaloperni in le v kirurgu. Zato se odloči za usodni korak...

Oba filma sta na sporedu ob koncu tega in sredi prihodnjega tedna v kinu Gornja Radgona.

POT V VISOKO DRUŽBO –

Angleški film, v katerem se scenarij roga karizmatizmu, vendar z romantično realitvijo, kar nekoliko moti. Velja pa poudariti, da je dala Simone Signoret v tem filmu svojo življenjsko vlogo. Zanimivo je, da ni dosegla tega uspeha v francoski kinematografiji. Njena igra je subtilna in niansirana s to njansami. Sicer pa preveč film moralno jasna logika, res pa je tudi, da je socialni koren scenarija po svoje zelo zanimiv.

Film bo na sporedu prihodnji teden v kinu Lendava.

VREZI NJENO IME S PONOŠOM –

Angleški vojni pravzaprav vojniški film, ki v celoti izhaja iz najsodobnejših vzgibov pogoltni patriotizem, ki pozneje preraste v zavestno borbo. Zato ni v njem nobenih lažnih ali nabreklih potez.

Ira Virginie Mc Kena zasluži posebno pozornost. Iralka je ustvarila tople ženski lik, humanizirala z vsemi človeškimi čustvi in tistim mladostnim ognjem, ki spreminja najbolj težke naloge v preprosto uredljivo delanila. Odlična filma je tudi ta, da je njeva akcijska stran vsaj delna z njegovo preprosto humani poanto.

Film bo to soboto in nedeljo na sporedu pri Vidmu ob Ščavnici.

Radiotelevizija- Ljubljana

od 15. do 21. jan.

NEDELJA

Prvi program

na srednjem valu 327,1 m, 275 m, 212,4 m, 202 m in UKV frekvence 96,5 MHz, 92,9 MHz, 94,1 MHz, in 88,5 MHz.

8.00 Mladinska radijska igra - Josip Ribičič: Razbojnika Frice in France; 8.35 Iz albuma otroških skladb; 10.10 Se pomnite, tovariši Franc Džak - Tone Svetina; Zimski boj pod mrzlim Triglavom; 11.45 Zabavni orkester Les Baxter; 13.30 Za našo vas; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II; 15.30 Operetna in lahka glasba; 16.00 Humoreska tega tedna: Corinthe Coulomb: Televizija; 17.00 Zabavni ansambli za nedeljsko popoldne; 17.30 Radijska igra - Paolo Levi: Zadeva Pinedus; 18.35 Veseli planšarji vam igrajo; 21.00 O Verdijevem življenju in delu - VII. oddaja.

Drugi program

na srednjem valu 202 m in UKV frekvence 93,5 MHz, 98,9 MHz, 95,3 MHz, 90,9 MHz 92,5 MHz.

12.00 Nedeljski simfonični koncert; 13.10 Melodije za vse; 13.45 Iz solistične in komorne glasbe; 14.30 Popevke in plesni ritmi; 15.10-16.00 Popularen operni koncert; 19.00 Dve komorni skladbi Paula Hindemitha; 20.45 Mednarodna radijska univerza: Glasba narodov - Poljska ljudska glasba - II; 21.00 Španske, italijanske in južnoameriške popevke.

PONEDELJEK

Prvi program

8.05 Popularne orkestralne melodije; 9.00 Naš podlistek - Veliki mojster Cezanne - I; 10.40 Poje komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberneta; 12.00 Petnajst minut z Vaškim kvintetom; 12.15 Radijska kmečka univerza - Janjo Simčič: Oskrba Slovenije s cvetjem; 16.00 Iz opernega sveta; 18.50 Človek in zdravje; 21.00 Vokalno-instrumentalni koncert stare slovenske glasbe - Jakob Petelin Gallus (1550-1591).

Drugi program

19.00 Dva velika zabavna orkestra; 20.00 Pol ure pri Albertu Rouselu; 21.30 Calypsov praznik z zborom Normann Luboff.

TOREK

Prvi program

8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - Draga Zalaznik: Staveni členi so oživeli; 9.40 Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoska; 11.00 Odlomki iz jugoslovanskih oper; 11.30 Deset minut iz naše beleznice; 12.00 Stane Starešič: nič poje belokranjske narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Rado Linzner: Zaključki z republiške konference o gnojenju; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Srednjeveški plesi in balade; 14.35 Odlomki iz Gounodovih oper Mireille, Faust ter Romeo in Julija; 17.25 L. van Beethoven: Druga simfonija; 18.00 Iz naših kolektivov; 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 Novi izobraževalni obzornik; 20.00 Vokalni ansambel iz Stuttgarta dirigira Marcel Courand; 20.30 Radijska igra - Ephraim Kishon: Blaumilchov prekop.

Drugi program

19.00 Richard Strauss: Metamorfaze (Prva izvedba v RTV Ljubljana); 20.00 Plesni orkester RTV Ljubljana, dirigent Jože Privšek; 20.15 Mladim ljubiteljem popevk; 20.45 Za okroglo mizo o filmu.

SREDA

Prvi program

8.05 Mladina poje; 9.20 Ali vam ugaja?; 10.10 Iz oper francoskih skladateljev; 11.00 Popevke in plesni zvoki; 11.30 Za cicibane; 12.00 Igra kvintet Slavka Avsenika; 12.15 Radijska kmečka univerza - Dr. Oskar Böhm: Tehnologija vzreje in vzroki poginjanja sesnih prašičkov; 13.30 Planistka Zdenka Novakova in mezosoprannistka Dragica Sadnikova pred mikrofonom; 14.40 »Micka v pungradi rože bere« - Narodne iz Pomurja v priredbi Danijela Gruma; 15.45 Radijska univerza: Delovna storilnost - II; 17.30 Lepa melodije; 17.45 Jazz na koncertnem odru; 18.00 Kulturna kronika; 18.20 Od Callusa do Hindemitha - Romantika: Felix Mendelssohn; 18.45 Zabavni orkester Raphael; 20.00 Antonin Dvorák: Rusalka - Radijska priredba opere - Zbor in solisti ljubljanske Opere, orkester RTV Ljubljana, dirigent Uroš Prevorsek - Vezno besedilo Mita Sarabon; 23.05 Iz modernega glasbenega sveta.

Drugi program

19.00 Angleščina za mladino - 3. lekcija; 19.15 Četrte ure z ljubljanskim jazz ansamblom; 20.45 Koktajl v sredo.

ČETRTEK

Prvi program

8.35 Črnske duhovne pesmi poje ansambel Graham Jackson; 8.55

Radijska šola za višjo stopnjo - Srednjeveški plesi in balade (ponovitev); 9.25 Med slovenskimi solisti in skladatelji; 11.00 Ruski tečaj za začetnike - Ponoritev 2. lekcije; 11.15 Klavir in orglice; 12.00 Stirje fantje igrajo; 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Jože Ferčič: Strojno delo v govedoreh leta 1960; 12.25 Iz komičnih oper; 13.30 Poje Slovenski oktet; 13.45 Klavir in hammond orgle; 16.00 Od popevke do popevke; 18.30 Četrte ure z ansamblom Mojmir Sepeta; 18.45 Ljudski parlament; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 22.15 Po svetu jazz.

Drugi program

19.00 Majhen orgelski koncert; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Dr. Burney pripoveduje; 20.55 Melodija, ples in jazz.

PETEK

Prvi program

8.05 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice; 8.30 Od Beograda do Moskve; 9.20 Poje zbor Glasbene matice iz Ljubljane p. v. Cirila Cvetka; 10.35 Plesni ritmi z orkestrom Erwin Lehn; 11.00 Arie in dueti iz oper »Evgenij Onegin« in »Pikova dama«; 11.30 Človek in zdravje (ponovitev); 12.00 Narodne s klavirjem; 12.15 Radijska kmečka univerza - Dr. inž. Vilko Masten: Nova sredstva za varstvo rastlin; 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.45 Od Pohorja do sinjega Jadrana; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Kdo je našel Jurčka; 14.35 Naši mladi operni pevci vam pojo; 15.45 Radijska univerza - Vladimir Ribarič: Ljubljani astronom-geofizikalni observatorij; 18.00 Iz naših kolektivov; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Z violino skozi čas - 10. oddaja; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

Drugi program

19.15 Napolitanske pesmi poje tenorist Giuseppe di Stefano; 20.00 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe; 20.25 Mednarodna radijska univerza; 20.40 Marij Kogoj: Črne maske.

SOBOTA

Prvi program

8.05 Glasba ob delu; 10.15 Poje zbor Slovenske filharmonije p. v. Rada Simonitija; 10.55 Zabavni orkester Melachrino; 11.00 Po svetu jazz; 11.30 Pionirski tednik; 11.50 Otroci izbirajo pesmice; 12.00 Veseli hribovci; 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Ivanka Merhar: Reja kuncev in gospodarstvo; 13.50 Operne melodije, ki jih radi poslušate; 14.20 Sport in športniki; 16.40 Planinski oktet iz Maribora; 17.15 Po kinu se dobimo; 17.45 Plesni orkester Ray Anthony; 18.00 Jezikovni pogovori; 18.30 Pevca Anica Zubović in Marko Novosel; 20.00 V izbi na toplem; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

Drugi program

19.00 Po mehiških pampah; 20.00 Sobotni glasbeni večer; 21.00 Zaplešite z nami; 22.20-23.00 Posnetki z zadnjega nemškega jazz festivala v Frankfurtu (I. večer).

Anketirani traktoristi

odgovarjajo

Kmetijsko-tehnična komisija Okrajnega odbora Ljudske tehnike v Murski Soboti je nedavno izvedla anketo med traktoristi Pomurja. Na anketo, ki vsebuje 32 vprašanj in je anonimna, je doslej odgovorilo že precej anketirancev. Odgovore pošiljajo skupinsko ali posamično. Ta anketa je le del delovanja društva traktoristov in kmetijskih strojnikov in je njen namen, da pokaže, kaj smatrajo traktoristi za najvažnejše v kmetijskem strojništvu in za kaj menijo, da se naj društva traktoristov in kmetijskih strojnikov ukvarja la z vsemi vprašanji njihovih po-

klincev in tudi s vprašanji njihovega življenja, glede tehnične in splošne zaščite, plač, tudi stanovanjskih vprašanj, nesreč itd. Nadalje želijo dobiti možnost za strokovno izpopolnjevanje, za kar menijo, da bi jim zlasti koristil časopis za kmetijsko strojništvo, ki naj bi se ukvarjal z novostmi iz kmetijske mehanizacije, s stanjem v kmetijski mehanizaciji, z metodami dela, zlasti na izrazitih kmetijskih področjih, s vprašanji servisa in servisne službe in naj bi iz njega izvedeli tudi vse o delovanju društev traktoristov dru-

god in pri nas. O tem je razpravljala tudi komisija okrajnega odbora Ljudske tehnike, ki proučuje možnost izdajanja takega časopisa v Pomurju, kjer je zaradi tega, ker je kmetijstvo najmočnejše razvito, najprimernejše mesto za središče, kjer naj bi taka publikacija izhajala.

Odgovori v anketi odgovarjajo tudi na vprašanja o višini plač, o dolžini delovnega dneva, o odnosih med vodstvom zadruga in traktoristi, o mnenjih traktoristov o agroservisni službi, o pomanjkljivostih, ki jih zapažajo v kmetijskem strojništvu itd. Anketa je izčrpna, vendar o njenih rezultatih v celoti še ni mogoče govoriti, kajti odgovorov je še premalo, da bi lahko našli primerno povprečje.

Sončni mrk bomo videli prvič po tri sto letih

V beograjskem astronomskem observatoriju končujejo

OBVESTILO

Nogometna podzveza za Pomurje vabi vse, ki imajo veselje do nogometa, da se pisemno prijavijo za sodniški tečaj do 25. I. 1961 na naslov: Nogometna podzveza Murska Sobotica ali ustmeno tov. Kološ, frizerski salon v Murski Soboti.

Prijateljska ženska košarkarska tekma

ELAN : MLADOST 22:7

Prijateljska tekma se je končala z zmago igralca Elana. To je bila zadnja trening tekma teh igralcev, ki bodo nastopili v nedeljo v Kranju proti močnejši tamkajšnji gimnaziji.

Pri gimnazijah sta se izkazali Nemes in Cek, pri Mladosti pa Hajdinjak in Grmič.

RADIO

Murska Sobotica

Nedelja, 15. I. 1961

12.00 Razgovor z volivci, lokalna poročila.
12.20 Domači zbori in ansambli.
12.30 Obvestila, reklame.
12.40 Oddaja v madžarskem jeziku.
13.05 Zeleni ste, poslušajte.

Ponedeljek, 16. I. 1961.

17.00-17.15 Sportna poročila, oddaja za mladino, obvestila.

Torek, 17. I. 1961.

17.00 Lokalna poročila - Z bečlenico in mikrofonom med državljanji.

17.20 Obvestila, reklame.

17.30 Oddaja v madžarskem jeziku.

17.40 Glasbeni spored.

Četrtek, 19. I. 1961.

17.00 Lokalna poročila, obvestila, reklame.

17.30 Zeleni ste, poslušajte.

17.40 Oddaja v madžarskem jeziku.

17.50 Zeleni ste, poslušajte.

Sobota, 21. I. 1961.

17.00 Naš sobotni spored.

17.15 Obvestila, reklame.

17.30 Zeleni ste, poslušajte.

Radio Murska Sobotica prenaša

dnevno spored RTV Ljubljana od 05.00 do 08.00 in od 15.00 do 23.00.

Ob nedeljah in praznikih pa od 06.00 do 23.00 ure.

AEROKLUB V LENDAVI?

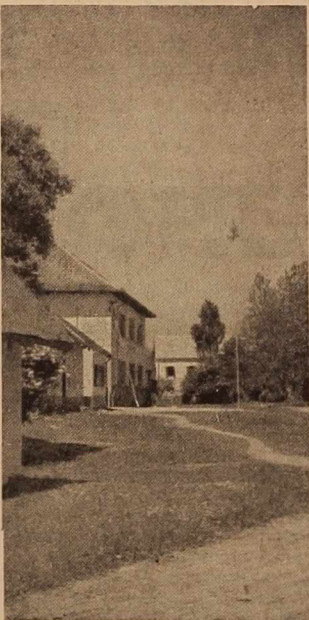
V krogih Ljudske tehnike v Lendavi govorijo o tem, da bi ustanovili tamkaj Aeroklub. To zategadelj, ker je Lendava znana kot močno središče padalcev, razen tega je tamkaj tudi razvito letalsko modelarstvo. Avto-moto društvo bi bilo pripravljeno dati za avto-vlek močan, še zelo ohranjen motor 10-tonskega avtomobila. S skupnim prizadevanjem bi zgradili šupo za hranjenje jadralskega letala. Tudi instruktorja letenja bi si lahko zagotovili. O podrobnostih se nameravajo pogovoriti z upravo Aerokluba v Murski Soboti.

FOTOKLUB V RADGONI

Po razgovoru o Ljudski tehniki v Radgoni je bilo sklenjeno, da bodo tamkaj ustanovili fotoklub, ker je za to amatersko dejavnost vedno večje zanimanje. Istočasno pripravljajo ustanovitev primopredajne sekcije radiokluba, ki že deluje.

god in pri nas. O tem je razpravljala tudi komisija okrajnega odbora Ljudske tehnike, ki proučuje možnost izdajanja takega časopisa v Pomurju, kjer je zaradi tega, ker je kmetijstvo najmočnejše razvito, najprimernejše mesto za središče, kjer naj bi taka publikacija izhajala.

Odgovori v anketi odgovarjajo tudi na vprašanja o višini plač, o dolžini delovnega dneva, o odnosih med vodstvom zadruga in traktoristi, o mnenjih traktoristov o agroservisni službi, o pomanjkljivostih, ki jih zapažajo v kmetijskem strojništvu itd. Anketa je izčrpna, vendar o njenih rezultatih v celoti še ni mogoče govoriti, kajti odgovorov je še premalo, da bi lahko našli primerno povprečje.

CANKOVA

RADIOAMATERJI TUDI NA CANKOVI

Društvo Ljudske tehnike na Cankovi se je lepo razvilo, ima televizor, ozvočevalno napravo, fotokrožek in tudi radioamaterje, ki so nedavno dobili primopredajno postajo. Ko bo ta aparatura pripravljena za delo, bodo ustanovili primopredajno sekcijo.

DRUŠTVO TRAKTORISTOV TUDI V LJUTOMERU

V Ljutomeru doslej še niso ustanovili društva traktoristov in kmetijskih strojnikov, vendar so tudi tamkaj lani izvedli tekmovanje traktoristov. V teh dneh pripravljajo ustanovitev tega društva tudi v Ljutomeru.

ZOPET TATVINA V LJUTOMERU

Minulo nedeljo sta dva obiskovalca kina - kolesarja v Ljutomeru ostala brez prednjih koles, ugovili pa so tudi tatvino diname. Organi Ljudske milice so storila odkrili že v ponedeljek. Vse tri tatvine je napravil trgovski pomočnik Ernest Mesarič, zaposlen v Ljutomeru.

ZADNJE VESTI

PLENUM OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA

Prihodnjo soboto bo v Murski Soboti plenum okrajnega sindikalnega sveta. Med drugim bodo razpravljali tudi o nagrajevanju po učinku v gospodarskih organizacijah.

USTANOVLJENO DRUŠTVO UCITELJEV STROKOVNIH SOL

Predvčeraj so imeli v Murski Soboti ustanovni občni zbor društva učiteljev in profesorjev strokovnih šol. Društvo šteje 30 članov, sestavljajo pa ga učitelji in profesorji vseh strokovnih šol. Za predsednika so izvolili profesorja Božidarja Kerta. Novo društvo se bo ukvarjalo s problematiko strokovnega šolstva v Pomurju, posebno še v zvezi z reformo strokovnega šolstva.

SEMINAR ZA SKUPINSKI POUK

Zavod za pedagoško službo v Murski Soboti je priredil pred dnevi v dvorani obrtne zbornice poldnevni seminar za skupinski pouk. Seminarja so se udeležili zastopniki vseh šol Pomurja. O skupinskem pouku in njegovih glavnih delih je predaval pedagoški delavec profesor Tomšič iz Ljubljane. Ika

Murska Sobotica

Pred dnevi je bilo v Soboti posvetovanje o sistematizaciji delovnih mest v občinski upravi. Posvetovanja so se udeležili podpredsedniki občinskih ljudskih odborov, predsedniki svetov za delo in referenti za delo pri občinskih ljudskih odborih.

V ponedeljek je bila v Murski Soboti seja šolskega odbora Šole za zdravstvene delavce. Člani sveta so obširno razpravljali o učnih uspehih v prvem polletju, finančni problematiki zavoda in o izvenšolskem delu mladine na tej šoli.

Danes popoldne bo v Murski Soboti seja občinskega sveta za kulturo in prosveto. Člani sveta bodo na podlagi referata predsednika občinske zveze Svobod in prosvetnih društev Mihe Veršiča razpravljali o petletnem perspektivnem razvoju kulture in prosvete v soboški občini.

VEČJA PONUDBA ŽIVINE V POMURJU

V Pomurju, ki velja kot močno središče živinoreje, je zadnje tedne opaziti živahno ponudbo živine, zlasti kakovostne. KPZ Murska Sobotica je v minulem mesecu odkupila nad 2000 svinj za klanje ter 700 telet in goveda.

DIVJI LOVEC PRIJET

Včeraj popoldne so organi LM v Ljutomeru prijeli Mirka Kočarja iz Godečarja zaradi divjega lova. Lovil je fazane na železno past, ki jo je nastavil nedaleč od hiše. Kakor je priznal, je vlovil sedem fazanov, med njimi tudi nekaj fazanic. Eno izmed njih so našli celo v sproženi pasti. -ko

NAŠIM ODJEMALCEM

Čenjenim odjemalcem sporočamo, da smo s 1. januarjem zaradi tehničnih ovir ukinili non-stop poslovanje v Knjigarni in papirnici »Dobra knjiga« v Murski Soboti.

Odjemalce obveščamo, da imamo na zalogi večje število računskih in pisalnih strojev, ki jih prodajamo po zelo ugodnih cenah.

Pri nas dobite tudi GLASBENE INSTRUMENTE: harmonike, kitare, violine, trobente itd.

Poleg tega imamo na razpolago vse pisarniške in šolske potrebščine po najugodnejših cenah.

Nudimo veliko izbiro leposlovnih in strokovnih knjig.

Naročnikom knjig Prešernove knjige sporočamo, da smo prejeli knjige, ki jih naj naročniki dvignejo. Priporočamo, da glede na pester izbor knjig Prešernove knjige za leto 1961 obnovijo tudi naročnino za prihodnje leto.

PODJETJA - če še niste naročila bilančnih obrazcev, storite to nemudoma!

Priporočajo se knjigarne in papirnice podjetja ČZP »Pomurski tisk« Murska Sobotica

»DOBRA KNJIGA« MURSKA SOBOTA

KNJIGARNA »VESNA« LENDAVA

KNJIGARNA IN PAPIRNICI LJUTOMER

KNJIGARNA IN PAPIRNICI GORNJA RADGONA

Motiv z Gorenjske

»V vsako hišo dobro pralno sredstvo!« — to je parola, kadar govorimo o higieni in čistoči. Detergent OŠKAR je pralno sredstvo z odličnimi svojstvi, — zato OŠKAR v vsako hišo! Za belo in pisano perilo OŠKAR, — za volno, nylon in perlon detergent »PERILO«

NOGOMETNI KLUB »SOBOTA«, MURSKA SOBOTA

Vas vljudno vabi na

redni letni občni zbor

v nedeljo, dne 15. januarja 1961 ob 9. uri v prostorih hotela »Zvezda«.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 12. do 22. januarja
Vseskozi nestalno vreme s pogostimi in včasih tudi močnimi padavinami.
Ohladitve pričakujemo okrog 12. jan. in okrog 19. januarja.

Tedenski KOLEDAR

Petek 13. jan. — Veronika
Sobota 14. jan. — Srečko
Nedelja 15. jan. — Pavel
Ponedeljek 16. jan. — Tomislav
Torek 17. jan. — Anton
Sreda 18. jan. — Vera
Četrtek 19. jan. — Branimir

Obvestilo

Obveščamo vse kmetovalce, ki želijo pridelovati v letu 1961 vrtnine, predvsem kumare, korenje, feferone, papriko, gorčico in druge, da sklepajo kmetijske zadruge do 20. januarja pridelovalne pogodbe.

Odkupne cene so za pridelovalce zelo ugodne! Vrtnine v vseh količinah prevzame obrat Agromerur za predelavo.

Vabimo vse zainteresirane, da se do gornjega roka prijavijo pri svoji kmetijski zadrugi ali v obratu Agromerur v Murski Soboti.

MURSKA SOBOTA — od 13.—15. januarja ameriški barvni vstavi-visioni film: »Trije nasilneži«; od 16.—17. januarja francosko-italijanski film: »Maigret nastavlja past«; od 18.—19. januarja zahodno-nemški film: »Danes se ženi moj mož«.

GORNJA RADGONA — od 14.—15. januarja ameriški barvni kinemaskopski film: »Od pekla do Teksasa«; 18. jan. francoski film: »Ogledalo z dvema obrazoma«.

LENDAVA — od 13.—15. januarja angleški film: »Abdulah veliki«; od 17.—18. jan. angleški film: »Pot v visoko družbo«.

SLATINA RADENCI — od 14.—15. januarja ameriški kinemaskopski film: »Zlomljeno kopje«; 19. januarja angleški film: »Vreži njeno ime s ponosom«.

LJUTOMER — od 14.—15. januarja ameriški barvni kinemaskopski film: »Dirka za soncem«; od 18.—19. januarja franc.-italijanski film: »Moderna devica«.

VERŽEJ — od 14.—15. januarja francoski film: »Primer dr. Laurenta«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — od 14.—15. januarja ameriški film: »Zvezda Indije«; 18. januarja italijanski film: »Dom«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 14.—15. januarja jugosl. film »Volčja noč«.

Mali OGLASI

CRPALKO za gnojnico, prodam. Veščica 48., p. Murska Sobotica M-12

HIŠO z gospodarskim poslopjem in 42 arov zemlje, prodam. Stefan Dervarič, Lemerje št. 35, p. Puconci. M-14

MOTORNO KOLO znamke »Simon«, prodamo dne 14. januarja. Mestne komunalne ustanove, Lendava. M-15

GOSPODINJO srednjih let želi spoznati samostojen kmetovalec brez otrok. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. M-16

VAJENCA za kovaško stroko sprejme Kumin Janez, Krog. M-18

Pošteno dekle sprejemam za GOSPODINJSKO POMOČNICO in tudi za kmetijska dela. Plača po dogovoru. Veščica 32 pri Murski Soboti. M-19

MOTORNO KOLO »Danuvia«, malo rabljeno, prodam po zelo nizki ceni. Oglasite se v Osnovni šoli Beltinci. M-33

Agencija Ptuj je razširila svoje poslovanje nad celo Srbijo. Makedonijo in Crno goro. Zaradi tega ima ogromno naročil za vsakovrstna motorna kolesa, osebne in tovrstne avtomobile, traktorje in pogonske motorje. Sprejem motornih koles v brezplačno vskladiščenje vsako soboto. Opis ostalih predmetov vsak dan. Izkoristite ugodno prilžnost hitre prodaje. M-32

LAHKE IN TEŽKE sani, brejo svinjo jorkširske pasme, z ro-dovnikom (Apaška), ugodno prodam. Alojz Seršen, Veržej 24. M-26

SEJALNIKE IN TRIJER (cilinder) za žitarice, poceni prodamo. Stabilne motorje in kosilnice, kupimo. REALITETNA AGENCIJA, Kocljeva 16, M. Sobotica M-29

Za pitanje prašičev
samo »REDIN«
ker pospešuje debelenje

ZAHVALA

Ob žalostni izgubi našega dragega soproga, očeta in starega očeta

dr. Štefana Vučaka

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu daro-vali vence in cvetje ter z nami sočustvovali.

Posebna hvala dr. I. Amonu in dr. J. Zorku, za be-sede ob odprtem grobu.

Hvala vsem, ki so nam osebno ali pismeno izrazili so-žalje.

Murska Sobotica, 9. januarja 1961

ŽALUJOČI

UPRAVNI ODBOR MIZARSKEGA PODJETJA »JELKA«

BELTINCI razpisuje mesto

računovodje

Pogoj: primerna izobrazba.

AVTOMOBILSKO — MOTOCIKLISTIČNO DRUŠTVO
»STEFAN KOVAČ« V MURSKI SOBOTI obvešča,
da bo priredilo

ŠOFERSKI TEČAJ ZA A IN B KATEGORIJU

Interesenti naj se javijo do 16. januarja, vsak dan
od 8.—13. ure v pisarni AMD, Noršinska 1.

Na prodaj je večje število

REKORDOV, CARAVANOV IN OSEBNIH

AVTOMOBILOV različnih nemških znamk, po
nizki ceni.

Orled: Gostilna »Titane«, Radkersburg, zraven bolnišnice.

Komisija za uslužbenske zadeve pri OLO Murska Sobotica, na
podlagi 27. člena Zakona o javnih uslužbencih (Ur. list FLRJ,
št. 53-694/57)

razpisuje delovno mesto

referenta za vojne zadeve

v Oddelku za narodno obrambo OLO Murska Sobotica.
Pogoji: popolna srednja šola, vsaj 5 let prakse in opravljen
strokovni izpit

Kandidati, prošnje s 50 din, življenjepisom, dokazili o iz-
obrazbi ter o dosežanih zaposlitvah je vložiti pri OLO M.
Sobotica do 26. januarja 1961.

Agatha Christie

Stanovanje v tretjem nadstropju

Stala sta bila v veži in zdaj sta pokukala ven, pred vrata. Na stop-nicah se je nekaj korakov stran malce nad njima črtala neka postava. Premaknila se je navzdol in tedaj sta jo lahko razločno videla.

Zastrmela sta se v možica — zakaj pred njima je obstal majhen možki — možica z divjimi brki in jajčasto lobanjo. Obleden je bil v ble-sčečo domačo haljo, na nogah pa je imel vezane copate. Udvorljivo se je priklonil Patriciji.

»Mademoiselle!« je spregovoril. »Jaz sem, kakor nemara veste, na-jemnik stanovanja nad vami. Rad sem visoko — zrak, razgled na Lon-don. Stanovanje sem najel pod imenom O Connor. Vendar nisem Irec. Moje ime je drugačno. Zato si drznem, ponuditi vam svoje usluge. Do-volite.«

S široko kretelj je privlekel od nekod svojo vizitko in jo izročil Pat. Prebrala je ime.

»Hercule Poirot. O!« Zadržala je sapo. »Tisti Hercule Poirot? Veliki detektiv? In boste resnično pomagali?«

»Tak namen imam, mademoiselle. Toliko da vam nisem ponudil svoje pomoči že prej zvečer.«

Pat je bila videti zbegana.

»Slišal sem vaš pogovor o tem, kako priti v stanovanje. Pri vlomih se zelo dobro izkažem. Brez dvoma bi vam bil mogel odpreti vrata, vendar me je nekaj zadržalo, da se nisem ponudil. Lahko bi se vam zdelo presumljivo.«

Pat se je zasmejala.

»Zdaj pa, gospod,« se je Poirot obrnil k Donovanu, »vstopite, lepo prosim, in telefonirajte po policijo. Jaz bom stopil v spodnje stano-vanje.«

Pat je šla z njim dol po stopnicah. Našla sta Jimmyja na straži in Pat je razložila, da je z njo detektiv Poirot. Jimmy je razložil Poi-rotu svoje in Donovanove dogodivščine. Detektiv je pazljivo poslušal.

»Pravite, da vrata v dvigalo niso bila zapahnjena? Stopila sta v kuhinjo in luč se ni hotela prižgati?«

Medtem ko je govoril, je nameril korake proti kuhinji. S prsti je pritisnil na stikalo.

»Tiens! Voilà ce ui est curieux!« je rekel, ko se je luč prižgala. »Zdaj funkcionira brezhibno. Kaj neki...«

Povzdignil je prst, da se ne bi nobeden oglašil, in prisluhnil. Rahel glas je motil tišino — glas, ki je nedvomno pomenil smrčanje.

»Aha!« se je oglasil Poirot. »La chambre de domestique.«

Po prstih je stopil čez kuhinjo v majhno shrambo, iz katere so držala vrata v sobo. Odprl je vrata in prižgal luč. Prostor je bil taka vrsta pasje utice, kakršno so bili graditelji blokov namenili človeškim bitjem. Malone ves pod je pokrivala ena sama postelja. V tej postelji je ležalo dekle z rožnatimi lici; počivala je na hrbtu, z odprtimi ustmi, in mirno smrčala.

Poirot je ugasnil luč in se umaknil iz sobe.

»Ta se ne bo zbudila,« je rekel. »Pustili jo bomo spati, dokler ne pride policija.«

Odšel je v dnevno sobo. Donovan se jim je pridružil.

»Rekli so, da bo policija takoj tukaj,« je rekel zasoplo. »Ničesar se ne smemo dotakniti.«

Poirot je prikimal.

»Ne bomo se dotikali,« je rekel. »Mi bomo samo gledali, to je vse.«

Stopal je okrog po sobi. Z Donovanom je bila prišla tudi Mildred in zdaj so vsi štirje stali pri vratih ter ga opazovali tako napeto, da so zadrževali dih.

»Nečesa ne morem razumeti, gospod,« je rekel Donovan. »K oknu sploh nisem stopil takrat — kako je prišla kri na mojo roko?«

»Mladi moj prijatelj, odgovor na to vprašanje vam strmi v obraz. Kakšne barve je prt na mizi? Rdeč, kajne? In nedvomno ste položili roko na mizo.«

»Da, sem. Ali je to...« Utihnil je.

Poirot je prikimal. Sklanjal se je nad mizo. Z roko je pokazal tem-nen madež na rdečem prtju.

»Tukaj se je zgodil zločin,« je svečano spregovoril. »Truplo je bilo pozneje premeščeno.«

Potem se je zravnal in počasi pogledal okrog po sobi. Ni se zganil, ničesar se ni dotaknil, pri vsem tem pa je četvorica, ki ga je opazovala, čutila, kakor da vsak predmet v tem mračnem bivališču izdaja njego-vemu pazljivemu očesu svojo skrivnost.

Hercule Poirot je prikimal, kakor da bi bil zadovoljen. Izvil se mu je rahel vzdih.

»Vidim,« je rekel.

»Vidite kaj?« je radovedno vprašal Donovan.

»Vidim,« je rekel Poirot, »kar ste vi nedvomno čutili — da je soba prepolna pohištva.«

Donovan se je otožno nasmehnil.

»Malce sem se zaletaval, res,« je priznal. »Seveda, v primeri s Pa-tino sobo je vse drugače postavljeno, in tako se nisem mogel znajti.«

»Ne vse,« je ugovarjal Poirot.

Donovan ga je vprašujoče pogledal.

»Hočem reči,« je opravičujoče nadaljeval Poirot, »da so nekatere reči zmerom pritrjene na istem mestu. V bloku so vrata, okno, peč... v vsakem stanovanju na istem mestu kakor v zgornjem ali spodnjem.«

»Ali ne iščete dlake v jajcu?« se je oglasila Mildred. Z rahlim ne-odobravanjem je gledala Poirota.

»Treba je govoriti popolnoma natančno,« je rekel. »Zame je to — kako ste rekli vi? — majhen konjiček.«

Na stopnicah so zahrumeli koraki in vstopili so trije možki. To so bili policijski inšpektor, stražnik in zdravnik. Inšpektor je prepoznal Poirota in ga skoraj malikovalsko pozdravil. Potem se je obrnil k dru-gim štirim.

»Potreboval bom izpovedi vseh,« je začel, »vendar bi pred vsem... Poirot ga je ustavil.

»Majhen predlog imam. Mi se vrnemo gor v stanovanje in tale go-spodična nam bo naredila, kar je nameravala — omlete. Zase moram priznati, da imam močno strast do omlet. Potem, gospod inšpektor, ko boste tule opravili, se boste povzpeli k nam in nam postavljali vpra-sanja po mili volji.«

Sporazumeli so se in Poirot je odšel s četverico.

»Gospod Poirot,« je spregovorila Pat. »Zdite se mi na moč ljub človek. In dobili boste očarljiv omlet. Omlete resnično delam strašno dobre.«

»To je lepo. Nekoč, gospodična, sem ljubil lepo Angležinjo, ki vama je bila silno podobna — ampak, gorje! Kuhati sploh ni znala. Mogoče je tudi boljše, da je bilo tako.«

Njegovemu glasu je bila primešana rahla otožnost in Jimmy Faul-kenner ga je radovedno pogledal.

Kakor hitro pa so prestopili prag, je vendarle napel vse sile, da bi jih spravil v dobro voljo in kratkočasil. Mračna tragedija iz tretjega nadstropja je bila malone pozabljena.

Ze so pojedli omlete in jih primerno hvalili, ko so se zaslislali k-raki inšpektorja Ricea. Prišel je v spremstvu zdravnika, stražnika in sta pustila spodaj.

»Torej, gospod Poirot,« je začel, »vse je videti jasno in prepro-sto — nič takega za vas. Edina težava bo nemara ujeti storilca. Rad bi slišal samo se to, kako ste zvedeli za zločin.«

Donovan in Jimmy sta izmenoma povedala, kaj se je bilo zgodilo zvečer. Inšpektor je grajačoče pogledal Pat.

»Vrata v dvigalo bi morala biti zapahnjena, gospodična. Tega res ne bi bili smeli pozabiti.«

»Ne bom več,« je drhte odvrnila Pat. »Lahko bi prišel kdo in me umoril kakor ubožico spodaj.«

(Nadaljevanje na 8. strani)

»Ah, ampak po tisti poti zločinec ni prišel,« je rekel inšpektor. »Saj nam boste povedali, kaj ste odkrili, kajne?« je rekel Poirot. »Ne vem, če naj... ampak, glede na to, da ste to vi, gospod Poirot...«

»Précisément,« je odvrnil Poirot. »In tile mladi ljudje — tili bodo obdržali stvar zase.«

»Ampak časniki bodo ne glede na to pisali o stvari, in še kmalu,« je rekel inšpektor. »V vsej zadevi pravzaprav ni nobene skrivnosti. Torej, mrtva ženska je gospa Grant. Poklical sem vratarja zaradi identifikacije. Stara je kakih petintrideset let. Sedela je pri mizi, ko je zadel strel iz avtomatske pištole majhnega kalibra; verjetno je napadalec sedel na drugi strani mize nje nasproti. Padla je naprej in tako je prišel krvavi madež na mizo.«

»Ampak ali ne bi kdo slisal strela?« je vprašala Mildred. »Pištola je imela utiševalce. Ne, ničesar ne bi slišali. Samo mimegrede — ali ste slišali, kako je zavriščala služkinja, ko smo ji povedali, da je gospodarka mrtva? Ne, Torej, to lepo kaže, kako neverjetno je, da bi utegnili kdo slišati.«

»Služkinja ni imela ničesar povedati?« je vprašal Poirot. »Imela je prost večer. Ključ ima svoj. Vrnila se je okrog desetih. Vse je bilo tiho. Mislija je, da je gospodarka odšla spat.«

»Torej ni pogledala v dnevno sobo?«

»To že, nesla je tja pisma, ki so prispela z večerno pošto, vendar ni videla nič nenavadnega — nič bolj kakor nista videla gospoda Faulkener in Bailey. Saj veste, da je morilec precej skrbno skrli truplo za zastori.«

»Toda to je bila kaj čudna stvar, kaj pravite?« Poirotov glas je bil zelo blag, vendar je bilo v njem nekaj, kar je povzročilo, da je inšpektor naglo pogledal kvišku.

»Ni hotel, da bi kdo odkril zločin, dokler ne bi pobegnili.«

»Mogoče... že mogoče — ampak nadaljujte, kar ste pripovedovali.«

»Dekle je odšlo ven ob petih. Tule zdravnik tukaj je določil čas smrti — v grobem — nekako pred štiri ure ali pet. To drži, kajne?«

Zdravnik, ki je bil človek redkih besedi, se je zadovoljil s tem, da je pritrdilno prikimal.

»Zdaj je tritret na enajst. Dejanski čas je mogoče omejiti na precej določeno uro.«

Iz žepa je potegnil zmečkan list papirja.

»To smo našli v obleki mrtve ženske, v žepu. Brez strahu ga lahko vzamete v roko. Je brez prstnih odtisov.«

Poirot je zgladil papir. Na njem je bilo natipkanih nekaj besed z velikimi črkami.

»Nocoj ob sedmih pridem k tebi. — J. F.«

»Tak dokument pa je nevarno zapustiti,« je pripomnil Poirot, ko ga je zopet vrnil.

»No, pač ni vedel, da ga ima ženska v žepu,« je rekel inšpektor.

»Verjetno je mislil, da ga je uničila. Imamo dokaze, da je bil zelo previden človek. Pištola, s katero je bila ustreljena, smo našli pod njenim truplom — in tudi tam nič prstnih odtisov. Zelo skrbno so bili obrisani s svilenim robčkom.«

»Kako veste,« je vprašal Poirot, »da je bil robček ravno svilen?«

»Ker smo ga našli,« je zmagoslavno odvrnil inšpektor. Na koncu, ko je zagrnili zastore, mu je moral pasti na tla, ne da bi bil opazil.«

Podal mu je velik bel svilen robček — robček dobre kvalitete. Inšpektorjev prst ni bil potreben, da bi pritegnil Poirotovo pozornost na jasno vidne in čitljive črke v sredi. Poirot je prebral ime.

»John Fraser.«

»To je tisto,« je rekel inšpektor. »John Fraser — J. F. v pismu. Poznamo ime moškega, ki ga moramo poiskati, in lahko rečem, da mu bomo kmalu na sledi, ko bomo malo pobrskali po življenju umorjene ženske in zvedeli za njene odnose.«

»Kdo ve,« je rekel Poirot. »Ne, mon cher, nekako mi ne gre v glavo, da ga bo lahko najti, tega vašega Johna Frasierja. Čuden človek je to — previden, ker ima na robčkih svoje ime, in obriše pištolo, s katero je zagrešil zločin — vendar ne glede na to malomaren, ker izgubi robček in se ne potruži, da bi poiskal pismo, ki ga lahko obdolži.«

»Mudilo se mu je najbrž,« je rekel inšpektor.

»Že mogoče,« je pritrdil Poirot. »Da, čisto mogoče. In niso ga videli, da bi vstopil?«

»Ob tistem času hodi ven in noter toliko raznih ljudi. To so veliki bloki. Najbrž ni nobeden od vas — obrnil se je hkrati na vso četvrtico — videl koga, ki bi prišel iz stanovanja?«

Pat je odskimala.

»Prej smo šli ven — okrog sedmih.«

»Razumem,« je rekel inšpektor in se vzdignil. Poirot ga je pospremil k vratom.

»Mi lahko naredite majhno uslugo — rad bi preiskal spodnje stanovanje...«

»O, gotovo, gospod Poirot. Vem, kakšno mnenje imajo o vas višje instance. Pustil vam bom ključ, saj imam dva. Stanovanje bo prazno, ker se je služkinja preselila k nekim sorodnikom; bilo jo je preveč groza, da bi ostala sama.«

»Najlepša hvala,« je rekel Poirot. Zamišljeno se je vrnil v stanovanje.

»Niste zadovoljni, gospod Poirot?« je vprašal Jimmy.

»Ne,« je rekel Poirot. »Nisem zadovoljen.«

Donovan ga je začudeno pogledal. »Kaj pa je takega, da... ne... da vam dela skrbi.«

Poirot ni odgovoril. Za minuto ali dve je molčal, ves namrščen, kakor da kaj premišljuje, potem pa je nenadoma skomignil.

»Rekel vam bom lahko noč, mademoiselle. Utrujenji morate biti. Imeli ste veliko kuhanja — kaj?«

Pat se je zasmejala.

»Samo omlite. Večerje nisem delala. Donovan in Jimmy sta prišla po naju dve in potem smo zavili v lokalček v Sohu.«

»In nato ste nedvomno šli v gledališče?«

»Da, Rjave Carolinine oči.«

»Ah!« je rekel Poirot. »Morale bi biti modre oči — modre oči mademoiselle.«

Sentimentalno se je priklonil, še enkrat zaželel Pat lahko noč, a tudi Mildred, ki je zaradi posebne prošnje ostala, ker je Pat odkrito srčno povedala, da bi jo bila groza, ko bi morala biti sama to noč.

Mlada moška sta stopila s Poirotom. Ko so se vrata za njimi zaprla in sta se mladeniča pripravljala, da bi mu voščila lahko noč na stopniščih, ju je Poirot prehitel.

»Mlada priateljica, slišala sta, kako sem rekel, da nisem zadovoljen. Eh bien, to je res — nisem. Zdaj pojdem samo malo raziskovat. Bi me hotela spremiti — hm?«

Vneto odobravanje je pozdravilo ta predlog. Poirot ju je popeljal k spodnjemu stanovanju in potisnil ključ v ključavnico, tistega, ki mu ga je bil dal inšpektor. Ko so vstopili, ni stopil v dnevno sobo, kakor sta bila moška pričakovala. Namesto tega je stopil naravnost v kuhinjo.

V majhni vdolbini, ki je rabila za pomivalnico, je stal velik železen zaboj. Poirot ga je odprl, se sklonil nadenj in začel besno stikati po njem.

Jimmy in Donovan sta osuplo strmela vanj.

Nenadoma se je prikazal z zmagošlavim krikom. V roki je držal majhno zamašeno stekleničko.

»Vollà!« je rekel. »Našel sem, kar sem iskal.«

Podržel si jo je k nosu.

»Gorje, skupil sem nahod.«

Donovan mu je vzel stekleničko, da bi sam poskusil, če bo kaj zaduhal. Ker tudi sam ni ničesar zaduhal, je vzel zamašek iz stekleničke in si jo podržal k nosu, preden ga je utegnil posvariti Poirotov svarilni klic.

Padel je na tla kot poleno. Poirot, ki je skočil naprej, je rahlo zaustavil padec.

»Bedak!« je zavpil. »Kaj vam pride na misel. Da s tako neumno predrznostjo odmašite steklenico? Ali ni videl, kako previdno sem jaz ravnal z njo? Ali bi bili tako dobri, gospod... gospod Faulkener, pa mi prinesli malo žganja? V dnevni sobi sem opazil steklenico.«

Jimmy je odhitel, ko pa se je vrnil, je Donovan že zopet sedel in govoril, da se zopet počuti čisto dobro. Poirot mu je dal nauke, kako je treba biti previden pri duhanju tvarin, ki utegnejo biti strupene.

»Mislim, da bi zdaj šel domov,« je rekel Donovan in se drhte vzdignil na noge. »To se pravi, če me tu ne potrebujete več. Se zmerom se počutim nekam medlo.«

»Gotovo,« je rekel Poirot. »To je najbolje, kar lahko storite. Gospod Faulkener, počakajte me tukaj za trenutke. Pri pridi se vrnem.«

(Nadaljevanje prihodnjič)

LETO NESREČ IN KATASTROF

Lansko leto so nekateri imenovali »leto katastrof«. Ugotavljajo namreč, da je zgubilo v lanskem letu življenje pri elementarnih katastrofah in prometnih nesrečah okrog 300 tisoč ljudi. V Maroku in Cileju je pri potresih izgubilo življenje na tisoče ljudi, v zadnjih dneh lanskega leta pa so v New Yorku in Münchenu padla na mesto tri letala. Skupno število smrtnih žrtev pri letalskih nesrečah znaša 820. V mnogih deželah so divjali tudi tajfuni, na Filipinih celo osemkrat, pri čemer je izgubilo življenje 384 ljudi. Veliko neurje v Pakistanu je zahtevalo okrog 10 tisoč smrtnih žrtev. Že eniška nesreča v ČSR, novembra lani 132 mrtvih, požar na letalonosilki »Constellation« 49, rudniška nesreča v Zwickau v Nemčiji 152 itd.

Na sliki: Prizor z nedavne letalske nesreče v New Yorku, kjer sta se v zraku zaleteli dve veliki letali in se zrušili na Brooklyna, eno najbolj gosto naseljenih newyorških četrti.

INTERPOL ODKRIVA TIHOTAPCE MAMIL

Opij — posušen mlečni sok, ki ga pridobivajo iz še nedozorelih makovih glavic, cenijo kot zelo drago in valžno naravno zdravilno surovino. Iz opija izdelujejo vrsto dragocenih zdravil.

Po uradnih statističnih podatkih — ti se seveda nanašajo le na količine opija, ki jih objavljajo pristojni državni organi — znaša celotna letna proizvodnja opija v svetu nekaj več kot 1000 ton. Toda resnične količine pridelanega opija daleč presegajo uradne in znane količine. Med državami, ki pridelujejo opij (Turčija, Indija, Iran, Sovjetska zveza, Jugoslavija, Bolgarija itd.) ni vsota LR Kitajske. Razen tega v nekaterih državah bližnjega vzhoda nadzorstvo nad proizvodnjo opija ni popolno in učinkovito, tako da

odhajajo velike količine tega prideika po ilegalnih trgovskih poteh v vse smeri sveta.

Kot sredstvo za uživanje so opij prvi začeli uporabljati Kitajci v XII. stoletju. Poskusili, da bi to zlo preprečili, so se mnogokrat sprevrgli v tako imenovane opijske vojne med Kitajsko in Anglijo, ki je imela velikanske dobičke s prodajo opija na Kitajskem.

Tudi kasneje se uživanje opija ni zmanjšalo, temveč se je po svetu še bolj razširilo. Po podatkih iranskega ministrstva za zdravstvo je leta 1957 uživalo opij nad milijon in pol Perzijcev, od katerih je predčasno pomrlo okrog 100 tisoč ljudi, nad 5000 uživalec opija pa je končalo s samomorom.

Mednarodno nadzorstvo nad mamilami in proizvodnjo opija so vpeljali šele leta 1920. Od takrat vodijo v vsem svetu neprizanesljivo borbo proti tihotapcem tega mamila. Vendar je po zadnji vojni tihotapstvo z opijem spet močno zaživelo. Mednarodna policija za pobijanje kriminala in tihotapstva, Interpol, ki ima svoj sedež v Parizu, je leta 1959 organizirala mednarodni seminar za bolj učinkovito preganjanje ilegalne trgovine z mamilami in za razkrinkavanje velikih tihotapskih skupin, ki jim je težko priti do živega, ker se pri svojem umazanem in protičloveškem poslovanju poslužujejo najsodobnejših tehničnih pridobitev.

Ni dolgo tega, ko je ameriška policija odkrila v ZDA skupino 46 velikih tihotapcev, ki so že 26 let ilegalno dovažali velike količine vseh vrst mamil iz inozemstva. Njujorška policija je zaplenila na neki tovorni ladji opija in heroina v vrednosti 500 tisoč dolarjev. Na italijanski potniški ladji »Saturia« pa so odkrili koncem lanskega leta še večje količine opija, ki so bile vkrane na ladjo v Trstu, dobavitelji pa so dobro organizirani gangsterji, po poreklu Sicilijanci. V Hongkongu, britanski koloniji na Kitajskem, so pred

kratkim prav tako odkrili na neki angleški ladjki velike količine opija, vrednega več sto milijonov dinarjev.

NENAVADNA NOVOLETNA DARILA

S padali spustili v mesto novoletno jelko, cigarete, nogavice, bonbone, srajce, kravate, rokavice in novoletne čestitke.

Nekaj minut pred dvanajsto uro so prvega januarja odletela z letališča v Kraljevu štiri letala tamkajšnjega aerokluba po dolini reke Morave proti Čačku. Ko so v višini 400 metrov pričela krožiti nad Čačkom, so bile mestne ulice skoraj prazne. Toda hrup letalskih motorjev je prebivalce mesta kmalu privabil na ulice. Iz čelnega letala se je nato spustilo prvo padalo, pod katerim je visela velika novoletna jelka, polna bonbonov, nogavic in drugih manjših daril. Mesčani Čačka so drli na kraj, kjer je pristalo nenavad-

no darilo iz Kraljeva. Za tem so letala odvrгла še 120 padal. Na mestne ulice v Čačku so deževale cigarete, puloverji, bonboni. Mnoga darila so obvisela po strehah in kmalu so oživele tudi strehe. V zadnjem tovoru, ki so ga letala spustila na Čačak, so bili pisani konfeti, ki so kmalu nato preplavili ulice, dvorišča in strehe.

Nepričakovan novoletni pozdrav je iz mirnega mesteca naredil v nekaj minutah pravi panj. Ljudje so tekali iz ulice v ulico in lovili »nebeske« darove.

ZASTRUPITEV z glinasto posodo

V koprivniško bolnišnico se je do pred nedavnim zateklo 30 bolnikov, pri katerih so zdravniki ugotovljali zastrupitev s svincem. Neki bolnik, ki je prepoznal škalo zdravniško pomoč, je celo umrl. Zdravniki dolgo niso mogli odkriti vzroka zastrupitve, saj niti v vodi ali jedi obolenih niso našli nobenih sledov svinca. Šele, ko so v laboratorijih pregledali tudi glinasto posodo, so na njej ugotovili precejšnje količine svinca.

V Podravni je glinasta posoda zelo razširjena. Uporabljajo jo predvsem za kuhanje mleka. Lonce posodo kupujejo od lončar-

jev iz Hrvaškega Zagorja, ki so sicer dobri mojstri, toda v svojih primitivnih pečeh izdelkov ne morejo obdržati v tolikšni meri, kot je to potrebno. Da bi bila lončena posoda lepša, jo zagorski lončarji prevlečejo s svinčeno glazuro. Ta je pa za zdravje nevarna, če ni izpostavljena določen čas temperaturi 1000 stopinj Celzija. Take vročine pa v zagorskih lončarskih pečeh ni moč doseči.

Zaradi ugotovljenih primerov zastrupitve s svincem je sanitarna inspekcija v Koprivnici prepovedala prodajo lončne posode iz Zagorja.

BIROKRACIJA

Neki Rimljan je bil vložil prošnjo, da bi smel odpreti likalnico perila in obleke. Petindvajset let je čakal na odgovor, pred kratkim pa je prejel sporočilo, da so njegovo prošnjo predložili upravnemu odboru obrtnega združenja.

RASTLINOJEDA MACKA

Selim Muminarić iz Crne Rijeke ima triletno macko, ki jo je začel že kot mucke krmiti z rastlinsko hrano, in sicer s sadjem, s kumarji in drugimi vrtninami. Triletna mucka je najraje grozdje.

OBLEKA V ENI URI

V Moskvi nameravajo v kratkem pričeti izdelovati obleke iz »plastičnih mehurjev«. To je smiselna stvar, slab prevodnik toplote, krojač pa bo iz nje lahko sešil obleko po meri v eni uri.

CESTA IZ PLASTICNE SNOVI

V Hamburgu pripravljajo projekt nove avtomobilske ceste, ki ne bo betonirana ali asfaltirana, temveč prevlečena s plastično maso. Računajo, da bo cesta skoraj za polovico cenejša kot navadne betonirane ali asfaltirane ceste, bolj trpečna, pa tudi delo bo potekalo mnogo hitreje.

SATELITI BACILONOSCI?

Nobelov nagradenec prof. Lederberg je v Washingtonu nedavno opozoril na nevarnost, ki jo lahko povzroče umetni sateliti po neregovnem mnenju je zelo verjetno, da sateliti lahko prinesejo na zemeljske bakterije, ki bodo izzvali pri ljudeh doslej nepoznane bolezni.

KONJSKA LAKOTA

PREPREČILA POPOKO V nekem italijanskem mestecu je moralo nekaj poročnih parov preložiti poroko za več tednov. Po

Izum našega strokovnjaka

MOTOR, KI GA POGANJA ZVOK

Današnji svet tehnike ne pozna več besede čudo. Vsak korak naprej v odkrivanju novih tehničnih pridobitev je popolnoma normalen. Vendar je decembra lanskega leta profesorje skopske univerze presenetil izum srednjeskopskega predavatelja fizike in kemije Elije Deckovskega, ki je po večletnih poskusih sestavil motor, katerega pogonja zvok. Sam ga je imenoval vibracijski motor. Moč doslej sestavljenih motorjev je malenkostna, obsega komaj deset watov. Konstruktor zato meni, da bi te motorje lahko uporabljali za pogon igračk, signalnih naprav in pri urah. Proizvodnja vibracijskih motorjev bi bila izredno poceni.

Kako je izgledal poskus, ob katerem so profesorji skopske univerze migali z rameni? V krožniku z vodo je ležala kovinska kocka, ki je imela v sredini luknjico. Krožnik s kocko je stal na elektromagnetu. V trenutku, ko je Deckovski spojil elektromagnet z izmeničnim tokom, se je kocka pričela tresli. Ko je nato Deckovski vtaknil v luknjico na kovinski kocki iglo, se je ta pričela vrteti. To je, seveda v kratkih besedah, »tajna« novega motorja.

Ilija Deckovski je pred nedavnim že prejel iz Nizozemske ponudbo neke tovarne za sodelovanje pri izdelavi vibracijskih motorjev, skopska univerza pa ga je povabila, naj se preseli iz sedanje skromne delavnice v moderno urejene univerzitetne laboratorije. Pomoči pri nadaljnjih poskusih pa mu je ponudila tudi neka skopska tovarna. Deckovski je svoj izum dal patentirati.

Ilija Deckovski je pred nedavnim že prejel iz Nizozemske ponudbo neke tovarne za sodelovanje pri izdelavi vibracijskih motorjev, skopska univerza pa ga je povabila, naj se preseli iz sedanje skromne delavnice v moderno urejene univerzitetne laboratorije. Pomoči pri nadaljnjih poskusih pa mu je ponudila tudi neka skopska tovarna. Deckovski je svoj izum dal patentirati.

CEJLONSKA »MAČJA OČI«

Cele dneve prekopavajo neumorni cejlonski delavci v okoliščini Ratnapure zemljo, jo nakladajo v pletene košare, kjer se posušijo, potem pa jo odnese v baze, kjer jo izpirajo z vodo vse dotlej, dokler ne ostane v košari le še kamenje. Počasno in naporno delo je to. Tu in tam imajo kopachi srečo. Med gruščem kamenja najdejo droben, prav droben kamenček, ki obruben proti soncu preliva brezčasne barve v vseh mnogih odtenkih. Največkrat najdejo manj vredne topaze in granate. Dragoceni safirji in rubini so redki.

Na sliki: Redko, zato toliko večje presenečenje: našli so dragocen kamen, ki ga kasneje skrbno obdelajo in prodajo. Tako je Ceylon znan ne samo po čaju temveč tudi po dragocenih kamnih. (Po »Globeusu«)